

ناول

بختیالی

عبدالقادر مجرم

خپرونکی : هیواد ادبی یون کلاسیف
الله

Ketabton.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دکتاب پیژندنه

بختیالی

دکتاب نوم

عبد القادر مجرم

لیکوال

عبد القادر مجرم

کمیوزر

۲۰۱۴

د چاپ کال

۹۰۰۰

د چاپ شمیر

۱۰۰۰ روپۍ

په

Email/ qmuqrm@yahoo.com

MOB: 03023809538

د ليکوال چاپ شوي کتابونه

- مات وزری
- ژوندون او امیدونه
- داسي يې ولي وکړل
- لويه لار ده څوک به راشي
- مينه مروره شوه
- دوی هدیره نه لري
- (بختيالی) همدا اثر

تړون

دهغو شاعرانو او ليکوالانو په نوم
چي کتابونه يې ناچاپه پراته وي. د چاپ
وس يې نه لري

عبدالقادر مجرم

پښه بختیالی پوري ژوند خپلي دنگې ونې پند
وجود، بناهسته تگ اوور کړی وو، رمضان خوهم د دې پښه
دنگه ونه، پند وجود، بناهسته تگ مټين شو چې ويې غوښته

رمضان خپله هستي، نېستي، ملکېت تر اولې بنسختې د
ناروغۍ پروخت جار کړو د پلار، نیکه ور پاتې مخکه يې
توله د بختیالی پښه ولور کړې د دې پلار ته ورکړه، کله چې يې
بختیالی را واده کړه

يو د کلي هغه سرای چې درې خونې د شمال له لوري پښه کې
لوېدلې وې پښه هغو کې هم ده دوو خونو سر و نه پټ وو چې پښه
يوه کې لا تر اوسه دروازه نه وه د دريمې خونې دېوالونه
پوره وو، خو پر سريې نور هيڅ نه وو يو شاتير پر پروت وو
چې دېرو لمړنو او بارانونو تک سپين اړولی وو، چار پېره
دېوال يې يونيم گز جگ چې سريې د بارانونو او بو ورسره وړی
وو، د سرای دروازه يې د سهېل پښه لور وتلې وه.

څلور گزه مخته د ملکداد د خونو شا را لگېدلې وه د ملکداد د
هرې خونې د شالور ته يوه يوه غټه موری درلوده چې دانارو

نری، نری لبنتی یی پٺه کي نیولی وې چې درمضان د سرای د ختیخ هم د لویدیخ له لوري دده خټه مخکه پرته وه. دا چې رمضان بې له دې سرای او پټه دې سرای پوري مخکي بل هیخ هم نه درلود ځکه یی د بل مزدوری او بزگری ته ملا ترلې وه

بختيالی د پرې ورځې ورته وویل "زه به هم پټه کښت کرونده کي کار در سره کوم" خود ده «هو» پر خوله نه راتله، دا چې کښت له کوره د پرلري وو ځکه دی و پرېدو چې داسې نه وي بختيالی ته څوک پټه لاره کي ودریږي یا لاس ورواچوي پټه شرمونوبه مې و شرموي.

رمضان بختيالی ته د مرستې اجازه نه ورکولو وجه هم دا وه.

بختيالی هم پوهېده چې مېړه مې د داسي سوچ سپری نه دی چې "بښخي دي له خپلو خاوندانو سره پټه کروندو کي مرسته نه کوي" دا پوهېده چې "خلگ ټول گوته پټه غاښ ما ته جبران جبران گوري"

یوه ورځ خو لاداسي هم وشو چې څو ځوانان پټه لاره کي یو ځای سره ناست وو، کله چې بختيالی پټه لاره تېرېده یوه ور پسي رغ کرو "له نظره مه شي" دې یې هیخ جواب ورنه کرو. پټه تلو تلو کي یې پر دا خندل دوی خواران خټه خبر دي چې دې د ځان هغه عیب خوندي ساتلی دی کوم چې د دې د ښکاره ښایست "توهین کوي".

داسي به هم نه وو چي ددي ٿولو به نيت خراب وو ، ڊهر به شاهد پڻ ددي نيت پڻ لاره کي ناست وو چي داماخڻگر اوبو ته ڇي دتگ ننداره به ڀي وکرو ددوي پڻ نيت به خداي خبر وو ؟ .
 دڀ ځکه پروانه پڻ کوله چي ودي ته خپل بنائيس ته تگ له وختونو وختونو معلوم وو او هم ڀي دا يقين وو چي داخلگ زما د قدمونو ننداري ته ناست دي ننداره ڀي کوي .

پڻ دڀ ډول څو کلونه تهر شول ، اوس نو بختيالي د دوو ماشومانو مور وه ، يو سپري چي دڀ پڻ دا څو کاله نه وو ليدلي لکه ددي لپورزي ."

چي ددي دمپه دميراث خواره زوي وو " اوس اوس له جهله راغلي وو .

له دڀ سپري دڀ ڊهر يد راتلو لکه دملکداد چرسک تل به ڀي پڻ لاره کي ناست وو ، يوه لوپشت قد ، نري وچکي مخ ، ژر لوي غاڻونه ، تارتار ڀيره به ڀي ښه پڻ تپلو ننولي وه (ڊهره غوره کڙي) چي چوغی سترگي به ڀي ترور څو پوري پڻ رنجو توري وي .

چي دابه ورنزدې شوه ده به پر غور ډلاس کښېښودو پڻ لور ږغ به ڀي کاکڙي غاري وويلي

لگوي دپښونوکان
 خواره سي غرق دکو خوانان
 پڻ نوکان وهي لمن
 لاره ژر غارگي دځاؤلن
 ښانسته دي ولنگ پڻ بوره

هـ کپنی راڅي اوبسوله

دې ته به هغه مثل ورياد شو "زړه په داسي ځای کې دی چې لمر
يې نه دی ليدلی" کله کله به يې له غاړو سره سره نور هم څه
نه څه وويل

"ستاد لاسه خوزما خوب تبستېدلی دی تل مې ستا اند پېښنه
وي....". خو څو ورځي يې پوه کړی سړيه ولي داسي کوي خپل
کار کوه د عزتمني کورنۍ يې مه د خپلي کورنۍ عزت اخله،
مه زما او زما د مېړه نيت سره بده وه، که د کلي خلگو و
لېدلې بيا به ته په خلگو کې په کومو سترگو گرځې او زه په
کومو او يا زما مېړه وليدې؟

سړي سر نه خلاص وو، ډېره يې سترې کړه، يوه ورځ يې مېړه
له کوره ښار ته لاړ خواښي يې د د باندې وتونه وه، غټو کې
ناسکه "لور زرينه، زوی خاڅان" ته يې وويل که (انا) چېري
پوښتنه کوله ورته "وياست او بو ته لاره راڅي" وړوکی زوی
يې په غېږ کې واخيست په خفاسته له يوۀ او بل دېوال سره د
ملکداد تر کوره ورغله دايې د مېړه د ميراث خواره کور وو
چې دې کله هم په سترگونه وو ليدلی د ملکداد له ښځې چې
يې پوښتنه کوله، دهغې پر څنگانه يې پروته ډوډی، تر مخ
يې د شلومبو که کونجی لیده.

پوښتنه يې ځيني وکړه "برېښمين چېري دی" (ملکداد)
د ملکداد ښځه چې د شلومبو کونجی ته يې لاس وراچا وو په
هغه خونه کې دی

بختیالی، چې پرونی یې پر مخ سما وؤ په هغه خونه ودر دننه شوه

ملکداد چې یره پښه یې پر هغه بلنه اړولې زه، "ښت ته پروت سپیني غټي تسپې یې په یوه گوته اړولې پټکې یې پر بل بالښت ورته پروت ووده د پټکې د پر سر کېدلو هڅه کوله چې را پورته شو پټکې یې پر سر کا وؤ "بختیالی، ته او زموږ کور؟" له روغېره پس

بختیالی، له شرمه کښته کتل ناسته وه ډېر د زړه په زور یې د زوی کېسه ورته وکړه.

ملکداد د مسخرو په ډول له وړې خندا سره ورته "وویل زړه به یې در سره غواړي"

بختیالی چې دده لخوا د پروني خاک نیولی وود پروني هغه خاک یې په غاښو کې ټینګ ونيو و خپل ماشوم یې په غږ کې واخیستو ولاړه شوه، له ډېره تهره یې سر د دروازې له چوکاټه وواهه.

ده په کټ کټ وخنډل "زه به یې پوه کړم".

په لاري یې له خانه سره فیصله وکړه چې پلار او زوی سره خبر دي په دې بله ورځ چې اوبو له لاره، د کلي ښخو ورپورې خنډل، ټوکې یې ورسره کولې "خواره شې ته یې څه پروا کوي لېوړزی دي دومره پټ حق راست دی ټول ماڅیگر په لاره کې درته تېر کړي".

بختیالی، چې په لاس رسی، کښوله له (څا) یې اوبه راکښلې، کتکت و یې خندل، "دی هم غواړي چې د رمضان چل ورسر وکړم".

یوه بله ښځه چې کلیواله او همخولې یې وه، د پوزي چارگل یې سما وؤ "له هغه سره دي څنگه چل وکړی؟".

بختیالی، چې له (څا) راکښلې اوبه په گوډي کې تویولې په کېسه یې شروع وکړه.

"رمضان چې زه نه وم غوښتې، یوه ورځ په غره کې په مخه راغلی ما او مور بوتې کول، دی به نو هم خود په یو کار پسې وو، تر ما چې تېر شو، په تلو تلو کې یې تر شا ډېر ډېر راکتل، پر یو هسک ځای کښېنستو، ما ته یې له هغه ځایه کتل، زه او مور روانې شوو، دی تر هغه وخته پر هغه ځای ناست وو، تر څو مور په کېرېدی دننه شوو.

ما بنام دی هم راغلی زموږ کېرېدی ته ودرېدو، نارې یې کړې "مسافر یم د اودس اوبه که مور اکړې؟".

اوبه مو ورکړې، پلار مې پر کورنه وو، شپه یې وکړه، سهار یې مورکې ته دا کېسه کړې وه "ښځه مې وفات شوه که دې دا لورکې را کړې وای؟" زه نه وم خبره چې دی او بابا له ما نه پته کې تر ډېره سره نزدې شوي دي. له هغې ورځې پس چې به زه له کېرېدی را ووتم په هغه لور به مې وکتل سړی به پر هغه لور ځای ناست وو.

یوه ورځ مې پری پر اوږه کړو د بوټو په بهانه له کوره را ووتم، سړي ته ورغلم لاس مې له خولې ورته واخیستو ته شرم

نہ لڙي سهار راسي پر دې خاي کنبهنې تر ماښامه د چا
په عزت کې نه يې د خلگو عزتونه اخلي " سړي خندل
سوکه سوکه زما پر خوا راروان وو سړي سم دستي را
وغورځېدو ماته يې لاس راواچاوو، ما هم غېږ وړباندې
وگرځوله، دی زما له زوره تاخبره وو، خوارکي مې ومخکه
ته کړې، په هغه له کوره راوړي پري مې ټينگ وټاږه، زه
کور ته لارم مور ته مې کېسه وکړه مور زما د خبري له
اورېدو سره سم خرڅي وغورځاوو.

"پر خوله لاس ونيسه چې وبل چاته وه نه ووايې، زموږ له
دې سړي سره خبره روانه ده تا ورکوو "زه حقه جبران
کښنستم دلته نو پر گودر ټولوناستو ښځو په کت کې
خندل

يو بلې ته ويل خوري تر اوسه مو اورېدلي دي چې يوې "
ښځې سړي غوڅار کړې دی دا ټول خو يې هوس وچ کړې."
بختيالی چې د (څا) رسۍ را خلاصه کړه دوی يې کښنولې
چې تاسو يو گړۍ پس راپسي راسي زه دی گورم که وو
بختيالی چې راغله دی په لاره کې ناست وو دې گوډی پر
لورې کښښوی دده په خوا ورروانته شوه "دده زړه د
خوشالي ټوپونه شروع کړو چې کار جوړ شو "دا چې ور
نژدې شوه ته شرم نه لري د وورې ورسۍ ته يې لاس کړو.

څوک چې شرم نه لري له هغو سره بختيالی داسې کوي
چې ورسېده دی ولاړ شو دې غېږ پر وگرځوله ومخکه ته
يې کړې هغه را اخیستې رسۍ يې پر واوروله ټينگ يې

وتارہ راکش یی کړی د لاری منځ ته دې خپل گوډی پټه سر
کړی روانه شوه دده زورونه، زاری وې، د خدای د پاره
خلاص مې کړه څوک به مې وویښې بیامې توبه ده داسې به
نه کوم یو کړی وروسته شاته پاته بنځو د دې پردروغو
خندل را روانې وې یوې څه ویل بلې څه؟ چې پټه لاره کې یې
چرسک تړلی ولیدو ټولې حیرانې شوې.

چرسک پټه خپل زور او چل د خلاصېدو هڅه کوله هم یې
وښخو ته زاری شروع کړې د خدای د پاره خلاص مې کړی.
بنځوله ډېرو گپو پس خلاص کړی بیا چې به هر وخت بنځو
ولیدی ور پسې نارې به یې کړه "بختیالی چرسک هغه دی
"وايي خبره چې ترننه غاښه ووځي ترننه غره اوږي سوکه
سوکه د چرسک پټه تړلو د کلي نراو بنځه ټول خبر شو او
هم د چرسک مور او پلار

بختيالی سهار وختي ولي جامي پتکي . سدري ورکړه
رمضان ماجت (جومات) ته لاړ.

بختيالی ژر ژر خپل لمونځ وکړو ماشومان هم را وپښ شو
په بستره کې يو ، بل ته خپل په نکريځو سره لاسونه ښکاره
کول.

دې تودې (گرمې) اوبه ، يو لوي تال راواخيستو پر خپله
لور يې ريغ کړو.

"زريني ته را پورته شه زه دي د (انا) سر ور پرېولم ته به
اوبه پر اچوې زرينه له څه ځنډه وروسته راپورته شوه لاس
يې له نکريځو پرېولو.

خپلو سرو لاسونو ته يې کتل چې اوبه يې په لاس ورکړې
دې خپله خواښې په غېږ کې راپورته کړه وړوکې لور يې
اوبه پر تويولي سر يې ورپرېولي ښې پاکي جامې يې په
واغوستې شا وخوا يې بالنستونه ورکړو کښې يې نوله.

د خواښې تر خوله يې د لفظونه دا يې را وتو چې هسي دا
په پوهېده "رمضان چېرې دي" مورې هغه ماجت ته تللی دی
نن د لوی اختر ورځ ده .

چي د بختيالی او خوانبي خبري ختمبدي درمضان توخي
 شودننه راغلی د مور ږ منخلي سر، پاكو جامو ډ پر خوند
 وركړو دا هڅه يې وكړه چي د خوانبي په حق راسته نږور په
 غېږ كي تېنگه ونيسي پر تندي يې مچ كړي خوداسي يې
 ونه كړو خپل واړه يې په سترگو شو.

د خپلي له كنبو سره سم يې پر مور غېږ وگرځوله مورې
 د اختر دي مبارك شه.

بختيالی ته يې مخ ورو واړوو بنڅې "د اختر دي مبارك شه"
 له زرينې سره يې په لاس د اختر مباركې وكړه
 خپل واړه واړه زامن يې په غېږ كې پر يو، بل ځنگانه
 كنبنول بختيالی پياله وركه كړه.

رمضان له ورې خدا سره سره په خواږه نظر وركتل "بنڅې
 چای خو مې په ماجت كې وخورې"

بختيالی چي په نكريڅو سره لاس كې هگي ورمخته كړه.
 ته دا پياله درپورته كړه يوه هگي به هم ورسره وخورې."
 رمضان چي يې هگي له لاسه نيوه "بنڅې هگي دا هلكانو
 (ماشومانو) ته وركړه." ماشومانو په يو ږغ وويل بابا مات
 يې راكړه، بابا ماته يې راكړه

رمضان چي هگي سپينه كړه نيمه يې يوه نيمه يې بل ته
 وركړه كه يې څه هم مور هسي خوله خوځوله دوی ورسره
 پوهېدو چي دا وای.

"رمضان زويه اختری خو به دي كړي وي كه څه هم د
 په غوږ ښه نه اورېدو رمضان يې غوږ ته خوله ورنزد

کره ، نه موري اختری له څه دی چې د اختري روپۍ وای ته به دلته په بستره کې ناروغه راته پروته وې "رمضان بیاد مور په خبره له څو واړه پس پوه شو "زویه له یو چابۀ دی په پورکاوؤ"

رمضان موري "اوس خو بهخي له پورو د سر تر ښکره شوم څوک پورنه راکوي" دلته یې له توخي کولو سره سا سمه شوه په اوله خبره یې پوه شو.

"زویه چې بختیالی راته وویل موري نن د لوي اختر ورځ ده ، زړه مې ډېر ښه شوو چې نن به پر وور پخه (ښه) وخورې د خولې خوند به دي په ښه شي هغه ته وای اختری مې نه دی کړی ، خبر گاونډیان به برخه راوړي په هغه کي به دینې خاشه وي بختیالی لوري چي رایې وړه په مالگه یې ښه تروه کره د خولې خوند به مې لږ په سم شي" رمضان نور څه کولای شو بس (اوف) به یې کړو ، د مور به یې وارنه وو لوري یو چا برخه نه راوړه؟.

بختیالی "نه موري چي رایې وړي زه یې دستي در پخوم" ته بې غمه شه د گاونډیانو برخې وځنډې دې (ناوخته) شوې . دوی د مور پوښتنو دومره سترې کړو چي اخیر یې په لویه بیره په ژړا شروع وکړه.

بختیالی ورنژدې شوه "سریه په ژړا یې سرته سره ورځي ، داسي به وکړو ، چرگ خولو هغه به ور حلال کړو (ښه) به یې پر وور ور پخه کړو دایې په خوند څه پوهېږي؟"

رمضان د بختيالی پنه خبرو لږ ډاډه شو سترگې يې له اوبښكو پاكي كړې زرينه ته يې اشاره وكړه دواړه سوكه وو تو پلار او لور دواړه په چرگ پسي خغاستو. بختيالی خواښې ته ناسته وه، د همسايه ماشوم برخه راوړه. بختيالی ته يې وويل "تروري (ينه) هم پكښې ده مور مې ويل دا به پر وور پخه كړي، دوی اختري نه دی كړی، زړه به يې ورته كېږي" دې هغه برخه راوړه زر زر يې وور بل كړی پر (ينه) يې مالگه واچوله پر وور يې كښېښوله هغې ته ناسته وه، لور و مېړه يې له خوا او خاطره وتلي (هېرشوي) وو، چې د لور يې چغې شوې دا ورولاړه شوه د سراي تردروازې ورتله لور يې دروازې ته را ورسېده پرونی يې په لاس كې وو په ژړا كې بېرته وگرځېده هله مورې بابا (خا) ته ولوېدو دې هم ورسره چغې كړې دواړه (خا) ته په خغاسته ورغلې هغه د وختونو زاړه (خا) ته، هغه (خا) چې د ياغي شنو كوترو د اوسېدو ځای وو، ترهغه د (خا) پر غاړه لېونۍ گرځېدې.

ترڅو چې كليوال يو يور اتلو د چالاس په وينو سره، د چا په وينو سره چاره په لاس كې، چا د يو پر توگ برسېره بل اغوستی، د چا برخې په لاس كې كه هرڅو يو له بله پوښتنه وكړه چې څه ډول (خا) ته ولوېدو له (خا) يې څه غوښت؟ يوه زرينه خبره وه هغه په چغو سر وه لكه لېونۍ پر (خا) چار پېره گرځېده چې كليوالو د شنو ياغي كوترو همسايه رمضان مېرزا وكنو ماجت ته يې يو وړی يو غټو كی زوی ورسره لاړ.

دا او لور کور ته راغلي خون له دوده (لوگي) داسي ډکه وه چې
بېخي سترگو ديدنه کاؤ، وررکي زوی يې ژړل دې هغه را
پورته کړی په غېږ کې يې نيولی وو، اوبسکې يې په ماشوم
کې توييدې لور يې د خوني د وره پرده پورته کړه چې دود
(لوگي) کم شو دې خواښي ته وکتل تر خولۀ يې ځگونه راغلي
وو، دې ماشوم بېرته کښېښوی خواښي يې را پورته کړه خولۀ
يې ورپاکه کړه اوبۀ يې په خولۀ کې سوکه سوکه وراچولې
چې څه يې سا سمه شوه هغه (ينه) يې وپوله په خولۀ کې يې
ورکوله چې کله به يې سا سمه شوه د رمضان پوښتنه به يې
کوله دوی به ورته وويل مورې وتلی دی راځي. تر هغه ورځي
چې دا يې هم په رمضان پسي خاموشه کلي (هديرې) ته يوره.

3

بختیالی سهار وختي وور بل کسری وو، د نغري پر
 غاړه یوازي ناسته وه، خپلو ویدو ماشومانو ته یې کتل.
 سترگې یې له اوبښکو ډکې وې دا فکر یې کاو "چې نن به یې
 څوک را پورته کوي، اول خوبه یې پلار له ماجته راتله، یو یوه
 یې په ناز را پورته کاو".

زرینه له دباندي راغله "مورې! دینک کا کارا غلی".
 دینک په زرینه پسې لنډه پټه خونه را دننه شو، د نغري پر هغه بله
 غاړه کښېنستو.

دینک "بختیالی دا صلاح مې درسره کوله که ستا خوښه وي،
 زه به رپورټ وکړم".

بختیالی چې له چائینکې سر پورته کړ، بیرته یې پر
 کښېښودو، د خپل لاس بنگرې یې کښو ته کاکا، زمور رپورټ
 یوه مانا نلري، نه سړی وهل شوی دی نه ویشتل شوی، په (خا)
 کې لوېدی دی، دا پر دې زور ورو څوک اړوي چې تاسو وژلی
 دی".

دینک له چای پس اچولی نسوار تو کړه، نه زویه زه ودي ته
 هېران یم دومره لرې یې له کوره (خا) ته څنگه بوتلی؟

بختیالی چې د چای پیالی ډکې کړې، کنبلې بنگرې یې سره یو
خای کول "کاکا زرينه وايي چې مور له کوره ووتو د ملکداد د
چرسک نارې او اشارې یې وې چې هلته یو څوک پټه (څا) کې
ولويدو.

زه او بابک چې ورغلو، بابک (څا) ته سرور بنسکاره کړی ده له
شا پسي پورې واهه، کاکا زرينه مې پوه کړې ده چې پر خوله
لاس ونيسه او گوره، گوره چې دا خبره وچاته ونه کړې، پښتانه
وايي «تهز پټه تاخيله نه نيول کيږي» کار به له چله اخلو.
دينک چې پټه لاس کې خلی پټه وور کې غورزاوه زه خو وایم
رپورټ به ښه وي».

بختیالی پټه قهر او گونجې تندي وروکتل "کاکا خو درته ومې
ويل، له دې څه به کار پټه چل اخلو، نور وس خو زموږ نه پټه
رسېږي».

دينک ولاړ شو، خپل تور خیرن، خلاص شوی پټکی یې پر سر
پيچلی "سمه ده، لورې چې څنگه ستا خوبه ده، خو دا یوه خبره
یاد لره، پر ما چې دې هر بار پردی، زه هم پټه شپه تیاریم، هم پټه
ورځ».

چې دی ولاړېدو د بختیالی مور او پلار هم راغلو، مور یې دلې
پټه چغو شوه، پلار یې ماجت لار، پټه ماجت کې پر فاتحه چې
دعا وشوه، له دعا وروسته یې ملکداد ته مخ وړ وړاوو،
پوښتنه یې ځینې وکړه "دا واقعہ څه وخت پېښه شوه، او ده له
(څا) د اختر پټه ورځ څه غوښت؟».

ملکداد له بلې دعا وروسته چې خلگ رخصت شو زما داسک
 دی، دومره وختي چې (څا) ته ورغلی دی، د کوترو د نیولو
 هڅه یې کوله، د ده غریب خو مور ناروغه وه، یو چا به ورته
 ویلي وي چې د کوترو بنوروا یې نښه ده.

ورځ یې پر فاتحه تېره شوه، ډوډی یې د ادم خان په کور کې
 وخوړه، د ماخوستن له لمانځه چې راغلی، له بختیالی یې
 پوښتنه وکړه "لورې! دا اوس څنگه پېښه شوې ده؟، ده د اختر
 په ورځ له (څا) څه غوښت؟"

بختیالی چې یې بالښت و څنگ ته کېښېښو دی، کېښېسته ټوله
 کیسه یې ورته وکړه.

دی هغه ډول ناست وو "لورې! زه څه چل وکړم؟، له ما خو یې
 ورخونه یوړل:

بختیالی چې سترگې یې د مور پر خوا واړولې "بابا ته او
 مورکې صبا خپل کورته لاړ شی. په کیسه کار مه لره. زه په
 خپل کار پوهېږم، وماته ښه درک راکوي، تاسو کار مه په لری".

"لورې! په دې زه ښه پوهېږم. چې ته تر ما ښه پوهېږې، ځکه خو
 تل له ځانه سره دا وایم، کاش! دا مې لور نه زوی وای".

بختیالی: "یو خو ستا لاس نه په ښلې، بل زه پر دې ویرېږم
 ماشومان را وژني".

دریم ماښام یې د مېړه میراث خور، ملکداد کورته ورغلی
 "بختیالی دا ماشومان در روان کړه، درڅه کورته. څه کوي چې
 له دې ورو ماشومانو سره، په دې تورو دېوالونو کې ناسته یې

هلته به دې لږ له بنځو سره خوله پرې وي، لږ به دې پام په بله شي.

دې لرگي ته لاس کړو "وزه، ته چې د ماشومانو له غمه مړ کېدای، پلار به دې نه وروژلی."

ملکداد چې په غاښو کې نیولې د برېت وېښتان پرېښول "نه بختیالی، ته هسي بدگمانه شوې یې، گمان مه کوه، گمان د ایمان زیان دی."

دا ورولاړه شوه چې د لرگي واریې پر کاوه، دی ووتو. بختیالی چې خو ورځي پس ورغله سنگین ته "په ما خو ته خبر یې، مېړه مې مړ شو، بل سړی زه نه لرم، چې ستا فصل در پالي، دا فصل له یو مسلمان وراوله چې بیه یې کړې چې خومره مې حق جوړېدو هغه را کړه."

سنگین که څه هم غځېدلې پښې را ټولې کړې. بیرته یې هم یوه پر هغه بله واپوله، را پورته نه شو.

بختیالی هم دا محسوسه کړه چې دی وایي زه هم یو سړی یم "سمه ده خورې، هغه ورځ ملکداد هم راغلی، دا ستا وراسه یې کوله."

بختیالی که څه هم د سنگین له خوا د پروني څاک نیولی وو، بیا یې هم سنگین یوه سترگه لیده "نه نه وروړه، گوره چې ملکداد ته یې ورنه کړې."

سنگین چې د دې یوه ښکاره سترگه ته کتل "سمه ده خورې، زه به یو څوک پیدا کړم چې بیه مې کړی، ستا روپۍ به وروړ کور ته دروړې."

سنگین څو ورځي پس کورته ورغلی، لس زره روپۍ يې ور کړې "خوږې ستاسو فصل خو دريم پۀ څليرويشت زره بيه کړي، پۀ څليرويشت زره کي ستا دريمه، اته زره کېده، ما لس زره در کړې".

بختیالی هغه روپۍ ورنیولې "وروره کور دې ودان".

څلور میاشتي يې پۀ دې تورو دېوالونو کې پۀ دې تیرې کړې چې دا راز ځان ته معلوم کړم، د پنځمې میاشتي پۀ اوله شپۀ څلور، پنځۀ سپين ږيري، يو د کلې مولوي صاحب راغلوؤ، له روغپه پس مولوي صاحب له جيبۀ تسبي را وکښې، تسبي يې بيرته و جيب ته کړې چې پۀ خبرو يې داسې شروع وکړه

"بختیالی شکر دی موږ خدای مسلمانان پيدا کړي يو، مسلمانان چې دي تر دې ټولو انسانانو افضله دي، هغه پۀ دې چې پۀ دين د اسلام دي اوس به د مطلب خبرې وکړو، بختیالی زموږ پۀ مذهب کې داسې دي چې کومه ښځه د مړوبۍ وي، هغه ښځه به ضرور مېړه کوي، موږ د دې د پاره راغلي يو چې خپلې غاړې خلاصې کړو".

بختیالی چې پر خپل ويده زوی کالی سماوو "مولوي صهب! تاسو ته دي خدای خبر در کړي، دا ښۀ شو چې تاسو راغلاست، زۀ مو پوه کړم، اوس به مېړه ضرور کوم، يو خو به ځان له عذابۀ خلاص کړم بل به مې ماشومان را ساتي، خو يو څو ورځي به وماته مهلت را کوی چې زۀ سوچ وکړم، څوک زما د پاره ښۀ دی، هر څوک چې زما خوښ شو، زۀ به درته ووايم، له هغه سره به نکاح را وتری".

مولوي صاحب چي دوباره راکنلې تسپې جېب ته اچولې "بختیالی! تہ پرېدي خلگ حه کوي. دا خپل ميراث خوار دي بي واده خوان زوی ناست دی، هغه وکړه، روپی ورسره ډېرې دي، د هيخ کمی به ورسره نه وي".

بختیالی چې سرکښته خړولی وو، د نغري پرغاړه يې پټه واړه خلي ليکې کښلې "نه مولوي صاحب دا سپری خو بېخي نه کوم، دا زما د مېړه قاتل دی".

مولوي چې لاس سره مروړل "بختیالی نخرې مه کوه، دا سپری دي خدای قریب کړی دی".

بختیالی چې پټه لاس کې وړه لښته، پټه جار کې وغورځوله "مولوي صاحب! نه يې کوم چې پر سر يې را وتړی لاهم".

مولوي صاحب چې مخ مجو(مجيد) ته ور واراوو "بختیالی ستا خوښه ده، ملکداد خو هم ښه در معلوم دی، که يې په رضا زوی نه کوي، سبا دي په زور پټه کوي".

بختیالی چې مخ يې ماشومانو ته واراوو "مولوي صاحب! پښتانه متل کوي، وايي «پر لمانځه مي ودرې تہ، وايي به يې څوک».

مولوي چې پر ږيره لاس تېراوو، سترگې يې پټه بختیالی کې وې "بختیالی مور سوال درته کوو، مه خان يې شرمی ته جوړه وه، مه دی، سبا که بدنامه شوې، بدنامي خودي دده ده".

له دې خبرې سره سم ولاړ هم شو، د سرای تر دروازه ووتو. بختیالی هم پټه او سوکه، سوکه پټه لڅو پښو ورغله، د سرای

په دروازه کې، و یونیم گز دېوال ته پټه ودرېده، دوی سره
ږغېدو، خبره مجو (مجید) اکا کوله: ".

مولوي صاحب دا خبره لکه چې رینستیا ده چې دا سړی د
ملکداد زوی وژلی دی".

مولوي صاحب "هو مجو په دې کې شک نشته، وماته په خپله
ملکداد وویل".

مجید اکا "مولوي صاحب! بیا خو پکار ده چې موږ په دې خپلو
ږیرو کې توکړو چې پر نیمه شپه، د وړو یتیمانو په کور کې
ناست یو، ومور ته یې سوالونه او زاری کوو چې ته و یتیمانو
ته د پلار قاتل ور پلار کړه".

مولوي صاحب "مجو موږ خو یې د را روان وخت غم کوو، موږ
وايو چې سره میراث خواره دي، گوندي دا خبره ورکه شي، په
را روان وخت کې به بیا گزگ نه کوي.

مجو ما هم اول داسې محسوسوله چې بختيالی نه ده خبره،
لکه څنگه چې په سره سینه ږغېدم، مجو که څه هم زه غلط وم
چې بختيالی نه ده خبره.

مولوي خیر دی خبره دي وي، پرېږدی چې څو شپې نخږې
وکړي بیا به خوشاله وي، د ملکداد زوی به کوي.

مجو ته خو خبر یې، د ملکداد تر مخ ډېر لوی، لوی سړی نه
شي ږغېدای، بختيالی خو هم څه بالښته نه ده".

مجید اکا: "مولوي صاحب! کومه بالښته؟"

مولوي صاحب "ولي نه دي دي اورېدلي ...

قام ډېر دی دلسته نسته پرتا جنگ کوي بالښته

ماڻيگروهي لمر ٽانگه پر تابالنبسته جنگبده
لچ بي مات وي دا ورغبنسته ترمرو بهه وه بالنبسته.
دي غارو و بختيالي ته دومره حوصله ور ڪرڻ چي راغله پر
بستره داسي و غخبده، لکه له دي سره چي هيڻ هم نه وي شوي،
تر سهاره پڻ خواره خوب ويده وه، سهار چي را پورته شوه،
سترگي بي رني وي، داسي بي محسوسوله لکه دا چي بالنبسته
وي-

خوشبې پس چې بختیالی یو سهار را پورته شوه، د پلار د کور سودا ورولاړه شوه، مرغسن وو (نری وریخ) چې د کورد خونې دروازه یې کولف کړه، راووته د خپلو ماشومانو تر غوږو یې څادرونه ووتل، روانه شوه. پۀ لارې چې څه لاره اسمان ته یې وکتل، وریخې بنۀ ځان سره ورکړی وو.

یو ځل یې لا دا اراده وکړه چې بهرته وگرځه، نن ورځ سرپچنه ده (سړوکې) بیا یې توکل کړی ماشومان یې پۀ مخه کړو، روانه شوه.

غټوکی لور او زوی یې بنۀ وو، هغه ډېر وړکی وروردوی پۀ غېږ کې یواریوه بیا بل اخیستو، هغه لږ غټوکی دې پۀ غېږ کې اخیستی وو.

یو وخت چې یې پر پښو روان کړی، لورکی یې تر لاس نیولی وو، د بختیالی ورپام شو، کمیس یې پۀ غاړه وو، پرتوگ یې نه وو.

دلارې پۀ منځ کې کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دلته یې پرتوگ پۀ ورپۀ پښو کړی، سوکه، سوکه د ماشومانو پۀ تگ ورسره روانه وه، ماپښین به وو چې پراخ راغه یې پۀ سوکه، سوکه تگ پرېکړی، د غره لمنې ته ورسېدو، د انا گیانو پر چینه کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دودې یې

راواخیسته، پیاز بی سپین کری، دودی بی پوری
 و خوره، ماشومان او خان بی په لپو اوبه کرو، هم بی د
 ماپننن لمونخ وکری بی بی مخه وکړه.

اوس نو د بابا کور ډیر لرې نه وو، په تلو، تلو کې د ما
 شومانو و دې ته پام شو، ناره به بی کړه، له هغې خوا به په
 دره کې ددوی ریغ بهرته راغبرگ شو.

دا رنگه روان وو، د بابا وکورت یو مغزی (لورپه او کړه لاره)
 پاته وه، مېده، مېده، مېده شاخوکی هم شروع شو.

په مغزی ورو او بستو، د بابا کیږدی بی وپېژندله، چي ولاړه
 وه، ډیر بی زړه بنه شو چې مېلن (د کوچیانو کلی) ته لا په کډه
 نه وه تللی.

د بختیالی د ورې خورکی زرکې چې دوی په سترگو شو،
 نارې بی کړې "مورې! خورکی راغله".

مور بی مخ له وراغله، لاس بی په اوږو وو، پر بختیالی بی
 غېږ وگرځوله، کور ته چې ورغلو مور بی تبخی واپوو،
 دستي بی چای پنځې کړې، مور چې بی چائینکه را کوزوله
 "بختیالی! دا ماشومان به دې په یخ وژلي وي، وار به دي
 کاوؤ، چې ورځ توده شوې وایي بیا به راغلې وې".

بختیالی چې په خپلو تودو لاسو کې د ماشوم لاس نیولي وو
 "مورې! بس تر وس مې تېره شوه، نور مې نه شو خغملای".
 دوی ته بی چای وراوړلې، دوی چای خنبلې، مور بی بڼې
 نورې او سپینې غوښې په کټو کې واچولې.

ماننام ته يې بابا هم راغلی مېرې يې وڅکولې، په سيب يې دننه کړې.

له روغېره وروسته يې مور بڼه غټه کاسه، وړه ډوډۍ ور واړوله، په بله کاسه کې يې، ښې تورې او سپينې غوښې. د دې سترې ماشومان چې په تورو سپينو مارۍ شو، خوب ورغلی.

مور يې وتولو ته ځای ور هوار کړی، يو يو يې تر لاس نيوو، ځای ته يې بېول.

له هغه وروسته په څراغ کې تېل ختم شو، بابا يې بالښت ته پروت وو، د اور په رڼا کې دې ليدو چې د پتکي څاک يې په خوله او برېتو پورې منښلی.

له دې خبرې سره سم را پورته هم شو "لورې! دا ډېر وخت ښار ته نۀ يم تللی، ځکه تېل نشته".

په خبرو، خبرو کې بيا دې ته راغلی "بختیالی! دا خبره څومره حقيقت لري، ستا مېرۍ دې خلگو وژلی دی، لورې که ريښتيا ووايم، زما اوس هم يقين نۀ راځي".

بختیالی چې سترگې له مور ه دۀ ته، ور واړولې "هو بابا زرينه ورسره وه، هغې په خپلو سترگو ليدلی دی".

بابا "دا تۀ څۀ وايې؟ لورې هغه ورځ خو هم تادغه وويل، خو زما يقين نۀ پر راتلو".

بختیالی "دوې کيسې دي بابا، يوه خودا چې ما يې زوی د اوبورگو په لار کې وتاړه بل يې زما له مېرۍ مخکۀ غوښته".

بابا: "ستا د مہرہ مخکھ خہ غواری؟، هغه خو بیہ وماتہ راکرې دہ"

بختیالی: "بابا پټه کلې کې زموږ د یوه سرای مخکھ نډه، دا مخکھ ډېر اوږده او وساره لري، دده د مخکې پټه میان کې ده، دده مخکھ بیہ سره پرېکړې ده، ده دا غوښتو چې دا زموږ مخکھ دخان کړي، وموږ ته د دې پټه بدل کې بله مخکھ راکړي

پټه خو، خو واره بیہ خلگ ورته راولېږل، خو ده سودا نډه ورسره کوله.

زوی بیہ بیا چرسک، غل او بدره دی، دا خو کاله پټه جبل کې وو، چې راخلاص شو بیا بیہ دا حرکتونه کول"

ټوله کیسه بیہ بابا ته زېږ و زور وکړه.

بابا بیہ پټکی پر سر کړی، د ولاړېدو هڅه بیہ کوله "خوږې دا دی مخ لکه د سبب کښته. (ټوکه بیہ پرې وکړه) خو مخ به دې وربنکاره کاوؤ، چرسک شی وو، هغه د وربندارې پټه عزت خه خبر دی. چې ستا مخ بیہ لیدلی وای، بله ورځ بیہ پټه خدای که ستا پټه خوا کتلي هم وای.

ده خو دې قد و قامت، بناهسته تگ خوښ شوی دی"

بختیالی د بابا و مخ ته کتل "ملامته یم، مور خواری پټه خو، خو واره راته وویل، دا مخ مټ پټوه، دا مخ پټول به دې یو ورځ پټه یوه لویه بلا واره وي"

بابا چې څادر اغوستو: "سم يې درته ويلى دي" پښتنو کله کلا گاني درلودې؟، کله يې ښځې په پردو کې نغښتې؟، لکه دا اوس چې مورې کوچيان يو.

ټول پښتانه دا ډول ازاد خلگ وو، داسې ازاد ژوند يې وو لکه دا مورې، د اکثرو کيږدۍ وې يا يوه، يوه خونه، چې چا، چار دېوالي پېژندله نه، دا زموږ په ډول يې ښځو کارونه کول، دا بېخي لږ وخت کېږي چې په ښځو يې مخ پټول او پرده کوي، پر کورو يې چار دېوالۍ شروع کړې.

خو اوس يې لا د ډېرو کورو چار دېوالۍ نشته، خونې يې ته په خپلو سترگو وينې.

لورې! زه اوس څه وکړم؟"

بختيالی چې يې خپلې سمولې "بابا ته هيڅ هم مه کوه، مه په دې کيسه سر خلاصه وه، مه کار په لره، نه ستا لاس په نښلي، زه پوه شوم او زما کار.

ته ځان داسې واچوه چې زه بېخي په هيڅ هم نه يم خبر". شپه ډېره تېره وه، سهار نژدې وو چې دوی ويده شو.

سهار چې بابا له مېږو سره ولاړ، مور يې اوبو ته.

دې صندوق خلاص کړی، د هغه سړي او بابا عکسونه يې را واخيستو، پکښې ويې کتل، هغه عکس يې پيدا کړی، چې له شاپه شنه قلم يو څه پر ليکلې وو.

ورځ تېره شوه، شپه راغله، بابا ته يې وويل "زه سبا کور ته ځم، ته يې غمه شه، که چېرې پر ما يو تکليف راتلو، زه به ضرور تاته حال درکوم".

بابا پنځه زره روپۍ ورکړې "دا به یو شی پټه واخلي ، یو مړ
در کوم ، ته خو بې اوس له ځانه سره نه شي بيولای بیا به بې
زه یاشمک (شمس) ورور درولي ، ماشومانو ته به بې حلال
کړې".

سهار لمر تر اوورو را وتلی وو ، چې له بابا او مورکۍ بې
رخصت راواخيست ، د کور پټه لور را روانه شوه .

ماڅيگر غټ وو ، لمر و غرسره ورتلو چې را ورسېده چې دې
وور بلاوو ، بستري بې هوارولې ، تياره ماښام شو .
ماشومانو ته بې د مور ور کړې ، پخې غوښې او ډوډۍ
ورکړه ، ستري ماشومان بې يو ، يو ويډېدو ، اخير دا هم ويده
شوه .

دویم وار بیا هغه څو سپین بږيري او مولوي صاحب
چې يو مجواکاپکې نه وو، داسې وخت ورغلو چې د
بختیالی غټو کي ماشومان ویده وو.

يوه دا، وروکي زوی په دې ډول ناست چې د وړو کي زوی سر
يې پر ځنگانه يښی وو، ځنگون يې بنوراوو، الله الله يې
ورته کول "الله کوټ لלו دلته مۀ راځه گيدو، لالی ویده دی
په خوبو".

د مولوي صاحب د خونې په بنده دروازه کې رغ شو
"بختیالی تا او ماشومان خو ویده نه یاست؟".

دې يو گهي غوړ ګرار کړی، دویم وار يې رغ وپېژندلی له
"نه" سره سمه ورغله، دروازه يې خلاصه کړه.

د مولوي صاحب له مخه يې ویده ماشوم واخيست، دوی پر
هغه ځای کښېنستلو.

له حال احواله پس، مولوي صاحب پر بږيره لاس تېراوو، په
خونه کې يې شا و خوا سره کتل، په دې چې دا نسخه دومره
دلاوره بږيري، داسي خوبه نه وي چې يو څوک په دې خونه
کې ورسره ویدېږي.

بیا یی پئه نصیحت کولو شروع و کره ، پئه نصیحت کولو ،
کولو کپی بیا د نکاح خبره وریاده کره .

بختیالی مخ ورو وراوو ، لاس یی له خولی و اخیستو "دی خو
به شرم نه لری له خدایه به نه و بربری ، تاسو خو له خدایه
و بربری ، د خدای جواب به خنگه و کپی ؟ چې دیوه ظالم
ملکداد جواب نه لری ، خدای به دا پوښتنه نه کپی درخه
وه چې دې کونډې او ورو یتیمانو ، پئه دې تورو دېوالو کپی
پنځه ، شپږ میاشتی تبری کپی ، تاسو یی یوه هم پوښتنه
و کره ؟"

مولوی صاحب جیب ته لاس کپی تسپی یی راکنسی "هو
بختیالی ملامت یو"

نن د بختیالی سترگې له خپلو ماشومانو نه راوښتی
"مولوی صاحب ! که تاسو راشی که نه شی ، پر ما داشپه و
ورخ هغه رنگه تبری ، ژروي مې دا خای چې خنگه پئه دې
دومره کلې کپی یو سنت وهلی نشته چې راشی د دې ورو
ماشومانو حال و کپی چې خه حال مودی ، یو خه پئه کور کپی
لری که نه یا خوناروغه نه یاست ، دیو ظالم له و بربری ټولو
سترگې پتی کپی دی ، خو میاشتی وشوې چې زه او دا واره
پئه دې سرای کپی شپې او ورخې تیره وو ، بیا چې وارده
شی ، نه له دې خپلو سپینو ږیرو شرمبری ، نه له ما ، نه د دې
ورو یتیمانو له حقه و بربری .

تاسو که نه له خدایه و بربری ، نه د ماشومانو له ازاره ، زه هم
د مېړه هم د یتیمانو له حقه و بربری ، دا منم چې زه یوه ښځه یم

، هیخ مې هم پټه وس نه دي پوره ، دا به وکړم ، مرگی به قبول کړم ، یتیمانو ته به د پلار قاتل نه کړم ور پلار .
نورو سپین زیرو سوالونه بس کړو ، خاموشه شول .
خود مولوي خوله نه سره ورتله .

مولوي صاحب : "ته له ونی یې چې د وړې نجلی خبرې مني ؟"

بختیالی اخیر خبره داسې ور خلاصه کړه .

"مولوي صاحب ! دا خوبه وخت ثابته کړي چې زه له ونی یم که تاسو بې لارې ، پټه دې سر خلاص کړی ، چې پر دنیا نر ودرېږي پټه خدای که ماد ملکداد زوی وکړی ."

دوی هم یوه ، یوه غاړې تازه کړې ، خپل ، خپل (خادرونه) یې وخنډل ، ولاړ شول ، شپه تېره شوه .

سهار ملکداد پټه خپله ورغلی "بختیالی زه سوال درته کوم ، داسې وکړه دا زما زوی وکړه ، ته یې ډېره خوښه یې ."

د بختیالی باری (جارو) پټه لاس کې وو ، د خونې ومخته پټه سرای کې ناسته وه ، نه یې یوه کړه او نه بله

"ستا زوی نه کوم چې پر سر یې را وتړې لاهم ، دا نېکي وکړه ، مال له دې خپلو ماشومانو سره پرېږده ، زه له مېړه بېزاره یم ، نه مېړه کوم ، نه یې شوق لرم ."

ملکداد چې پټه دې پوه شو چې بنځه یوه خوانه کوي ، نو یې له خولې لاس واخیستو

"ستا څه خیال دی ، ما چې دې مېړه دومره پټه هنر وژلای شو ، نو دا ماشومان دې هم یو ، یو داسې پټه هنر وژلای شم ."

یوه خوبه دې داده چې دا ماشومان دي يو، يو داسې په هنر
در مړه کړم لکه مېړه، بله دا چې زما زوی په خوشالي وکړې
زه د زوی پر غم نه يم، پر دې يم چې ته زما زوی وکړې، که
دې سبا زامن لوی شي هم، دا شک به يې نه راځي چې زموږ
پلار ده يا دده زوی وژلی دی.

بختیالی چې دده خبرې واورېدلې، باری په لاس کې حقه
جېرانه شوه او سوچونو واخيسته.

يو خو يې زما مېړه رامړ کړی او په ډاگه يې مني هم، بيا دا
سرزوری، د ماشومانو د وژلو تر وخت له مخه خبرتيا هم
راکوي له دې زوی مړې څخه به په چل کار اخلم.

له څه خاموشي پس يې ډېر په عاجزي وويل
"سمه ده، دوې شپې مهلت راکړه".

ملکداد "دوې نه، درې ورځې مهلت در کوم".
له خان سره يې واړه، واړه خندل، ولاړ شو.

دا په دغه شپه د دينک کور ته ورغله، ټوله کيسه يې ورته
وکړه او هغه عکس يې ورکړی پر کوم چې ايا پريس ليکلی
وو.

دينک په هغه سهار وختي ملکداد ته ورغلی "زما بسڅه
ناروغه ده، که دې يو زردوه روپۍ راکړې، ډاکتر ته يې
وړم".

ملکداد خندل چې روپۍ يې ورکولې "هلکه داد يار
بسڅه خو دې پوه کړه، که در څخه مني چې دا زما زوی
وکړي".

دەبێ لە لاسە روپی نیوی "سمە دە، تە فکرمە کوه چێ زە
لە هەغی خواراشم."

دی پە دروازە کێ و لاروو، د بختیالی د کورپە خوا بێ کتل
"مانبام تە بە راخې؟"

دە هەم د بختیالی د کورپە لور سترگې و و وارولې، پە زە
کي بې پە خپل کردار خندل "نە دوې شېپې پر هەغە خوا کوم، د
لورمې اوس کال وشو، نە زە وەرغلی یم نە بې مور، دوې
شېپې لە لور سرە کوم."

دە بېرته مخ د دینک پە خوا واراوو، کت، کت و بې خندل
"هه لکه دینکه دوې وەرغې پس خوبە یا نوره وي یا نسکوره."
دینک روان شو، خپله بنسخه بې داکتر تە بوتله، د شېپې
بختیالی خپله غوتە تیاره کړه، خو واره ووتە، شا وخوا بې
وکتل، شوک نە وو، نە د چارغ وو.

خپل ماشومان بې پوه کړو "که چیري توخه در تله، پر خوله
لاس نیسی."

خان بې بنه مطمئینه کړی، ماشومان بې تر لاس و نیول، د
دېوال له سایې سره، د خور لسم د سپوږمې پە رنا کې بې دېر
پە چتکي گامونه بنودل چې سپوږمې بە پە و ورو کې پته
شوه، د دې بە سا سمه شوه، لکه چې وایي "اوبو اخیستی
خگ تە هەم لاس اچوي."

یو وخت بې شرنگی تر غوربشو چې تر شا بې وکتل، سپی و
سپی وو، مېرۆی بې کنبلی وو، د غارې خنخیر او مېرۆی
بې شرنگی کاوؤ.

د دې کله وېرې نغ تر خولۀ نه و تو بیا یې هم دا هڅه کوله
چې لوتې ور غورزوي، سپی وگرځي.

د محمد دین د انارو تر باغه، په باغ کې څه تگ مشکل وو،
د وښو او بوټو په وجه، ځکه څه وځنډېده.

چې دا و ورسېده، دینک د موټر ډرائیور ډېر سترې کړې
وو، په څه شوه، څه شوه هغه ستا ښځه.

دی نه وې، ته ما په یو بلا وخورې.

چې بختیالی و ماشومان و ورسېدو، پر ډرائیور د اختر
ورځ شوه.

دومره په تازیله یې موټر روان کړې لکه یو څوک چې دی
ویني، ورپسې وي.

یو زوی یې په روان موټر کې، په سپي پسې تر شاکتل چې
سپي پاته شو.

ده په ژرغوني نغ وویل "مورې! زموږ سپي؟"

دې زوی پر مخ مچ کړو "زویه! دینک کا کاکا بیرته راځي،
کورت ته یې بیا یې".

په لارې هغه ښارگوټي راغلی، په کوم کې چې د دینک د لور
کور وو او هم موټر روان د دې ښارگوټي وو.

د لور کور یې له لارې وه بختیالی ته وروښودې.

په تلو، تلو کې، و سهار ته نزدې یو بل ښارگوټي ته ورسېدو
دوی شپه په ناسته تېره کړه، ډرائیور ویده شو.

سهار چې یې لمنځونه وکړو، چای یې وڅښلې بیا یې مخه
وکړه، ماښپین قضا وو چې هغه ښار ته ورسېدو.

د دې ماشومان ډېر حېران ول چې دا بيا څه رنگه ځای دی ،
 څومره ډېر موټران دي پکي چې کله يې د خړه ټانگه وليده
 ، نارې کړې "ادې ادې هله وی په خړه يې گادۍ پسې کړې ده
 ، سرې پکي ناست دي"

بل چې رکشه وليده ورته حېران و چې دا بيا څه رنگه شی دی
 په درو پيو روان دی ، په ښار کې ماشومان روان وو ، دوی
 ورته په سوچ کې وو چې دا خو يې زموږ رنگه کالي نه دي ،
 لمن يې نسته ، تر شاد چا توره تېلۍ ده چا شنه تېلۍ چا
 رنگ په رنگه لوتي تړلې وې ، دوی پوښتنه هم نه شوه کولی
 چې دا څنگه شيان دي ، خوبس حېران دريان يې يو بل خوا
 ته کتل .

د رايو رپه ښار کې يې يو چا ته هغه ايډريس ورنښکاره
 کړی ، هغه داسې وويل "سيده ورځی ، تر هغه وخته چا ته مه
 درېږئ ، تر څو چې يو لوی چوک دراځي ، پر چوک له يو چا
 پوښتنه وکړی ، هغه به يې دروښايي ، ډېر مشهوره سرې دی
 ، هر څوک يې پېژني " پر چوک يې له يو چا پوښتنه وکړه ،
 هغه يې دوکان ته لاس ونيوو

"هغه مخامخ دوکان يې دی "دينک ورکښته شو ، دوکان ته
 ورغلی ، يو سپين ږيرې سرې ته يې هغه ايډريس ورنښکاره
 کړی .

هغه چې ليکلي وليدل ، يو گړۍ په سوچ کې لار ، هم په هغه
 سوچ کې يې کاغذ واړاوو چې عکس ته يې په غور وکتل ،

عڪس يي وپهڙندلي، پءُ سڀينو چشمو ڪي يي سترگي
 دينڪ ته وروارولي، پءُ وره خدا ڪي
 ”وبخنبه، بهخي ڊپر وخت تهر شوي دي، د تورڪاني د اينخر
 زوي بي؟“

ده چي د شاه جي و تڪو سڀينو وپنستانو ته ڪتل ”نه نه نوم
 مي دينڪ دي، صرف مي د اينخر لوراو لمسيان تر تا پوري
 راوستل، ماته اجازه راکره، زه خم، د کرايي موتر مي
 راوستي دي.“

ده چشمي له سترگو لري کولي ”د خدای بنده، خو پءُ بس ڪي
 به را تلاست، دومره کرايه؟“

له ڊپره سته پس، شاه جي رخصت و رکرو.

دينڪ روان شو، پر شايي ورو ڪتل ”د خدای پءُ امان، نوره
 ڪيسه به بيا بختيالی درته وکري.“

بختيالی او ماشومان يي د دوکان مخته ڪنسته ڪرو، دي
 روان شو، شاه جي له بختيالی سره روغبړ و ڪر، د خپل
 همسايه رکشه يي را وغوڻسته، بختيالی او ماشومان يي
 ڪورته ولهرل.

ڪورته چي ورغلو، د رکشي والاد شاه جي بنسخه پوهه ڪره
 چي ”داد شاه جي مهلمانءُ دي، بهخي له لري راغلي دي،
 بايد بنه خدمت يي وکري.“

د شاه جي بنسخه جيينه پءُ پڻستو پويده، خو ويلاي يي بنه نه
 شوه، پءُ هر زحمت يي بختيالی پءُ خبرو پوهوله يا پوهيده.
 جيينه د بختيالی او ماشومانو ته ڊپره حبرانه وه.

حيرانه پٽ ڏي وه ڇي ڏي پڻسٽني ڏهر ڀي ليدل ڀي وڀ ، ڊ ڀنار ڻٺ
، ڊ غرنو .

ڊ ڊي اور ڊو ڄامو او لڙلو ماشومانو ته به خود حيرانه وه ،
ڇي ڻٺ ڀي ڊاسي ڄامه ليدل ڀي وه ، ڻٺ ڀي ڊاسي لڙلي ماشومان
، ماڻنام شاه جي هم راغلي ، له بختيالي ڀي ڀنه ڊ ڪور ، بابا
او ٽولو پوڻسٽنه بيا وڪڙه .

له ڊوڙي خور لو پس ، شاه جي لاس پٽ ڊسما ل پاڪول ويڀي
خندل "بختيالي لوري ! ڪه ستا پٽ ياد وي ڇي ستا بابا به
ويل ڇي يو متل ڊي (مور ڀيلمه له هوره پس پوڻسٽو) اوس
نو حال راڪڙه ، تٽ او ڀنار ته له ڊي وڙو ماشومانو سره راتلٽه ؟
بختيالي شاه جي ته مخامخ ناسته وه ، خپل لسٽوني ڀي ڊ
پڪي پٽ ڊول ڊگرمي پٽ وجه ڀنوراوو .

له هغه وخته ڀي ڪيسه شروع ڪڙه ڇي ڊي ورغلي ، ڊ ڊوي پٽ
ڪور ڪي اوسهڊه .

پٽ غره ڪي ڀي سروي ڪوله ، نقشي ڀي جوڙول ڀي ٽر دغه
ماڻنامه ڇي ڊا له شاه جي سره ، ڊ ڊه پٽ ڪور ڪي ناسته وه .
جيڻي ڊ ڊي ڊ ماشومانو خايونه هوار ڪڙو ، يو ، يو ويڊ بدل ،
ٽول ويڊه شول .

شاه جي ڪه خه هم ڊ بختيالي ومخ ته ڪتل ، خو سوچ ڀي پٽ
هغه تهر وخت او ڊ ڊي ڊ بابا پٽ ڪور ڪي وڙ .

ڀي پاهه ڀي اوف ڪڙو ، ولاڙ شو ، پر لمانخه وڊر سڊو .
بختيالي ته ور پٽ ياد شو

”رينستيا، رينستيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامه نٿو نيول او بل بي د خاورو تيڪي. مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيني شني چاي راوڙي، پيالې بي وڙ ڪولې د ڇنڀلي، بختيالي ته ڀڄندو ”زه او جينه پٺ دې ڪور ڪي دوه پٺ دوه يو، يو زوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پٺ سراي ڪي اوسي، يوه دي پٺ دې ده چي له مور سره پٺ دې سراي ڪي گله اوسي او بله خوبه دي دا ده چي دې ڪوڇي پٺ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خپل بچيان پڪڻي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او بچيان به پڪڻي اوسو.“

شاه جي دېوال ته نزدي شو، شا بي وهله ”سمه ده چي ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪڙه، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جو روڙي، نو دا انتقام اڃستل له ذهنه ڇڻه وباسه، نور هر ڇه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدي وه چي دوي ٽول ويده سول.

بختيالي ته دا ڇه عجبه ٺڪار پده چي هلته بيخ وو. مور پٺ خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د خلگو گرمي ڪيري.

”رينستيا، رينستيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامه نٿو نيول او بل بي د خاورو تيڪي. مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيني شني چاي راوڙي، پيال بي وڙ ڪولي دٿ ڇنڀلي، بختيالي ته ڀڄندو ”زه او جيئنه پٽ دي ڪور ڪي دوه پٽ دوه يو، يو زوي لرو، هغه هم د واده او ڀڄيانو خاوند دي، د ڇنگ پٽ سراي ڪي اوسي، يوه دي پٽ دي ده چي له مور سره پٽ دي سراي ڪي گلهه اوسي او بله خوبه دي دا ده چي دي ڪوڇي پٽ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خيل ڀڄيان پڪنبي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او ڀڄيان به پڪنبي اوسو.“

شاه جي دڀوال ته نزدي شو، شا بي وهله ”سمه ده چي ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪه، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جو روڀ، نو دا انتقام اڃيستل له ذهنه ڇخه وباسه، نور هر ڇه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدي وه چي دوي ٽول ويده سول.

بختيالي ته دا ڇه عجبه ٺڪار پده چي هلته بيخ وو. مور پٽ خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د څلگو گرمي ڪيري.

که بيا موڊ ستاپه ځای کې يوه شپه هم وکړو، له موڊ سره روپۍ ډېرې دي، ته صرف و ما او زامنو ته لار نښودنه کوه، نور موږ له تاهيڅ هم نه غواړو“.

شاه جي ځاځان له ځان سره بوتلو، له بختيالی پته پته يې د کور پر سامان، څه د ځان روپۍ ور کړې، سامان يې راوړو. بختيالی خپل کور سم کړو.

شپه يې د شاه جي پته کور کې وکړه، په سبا له خپل کور ته دا او زامن بيا ده نوي کور ځاوندان شول.

يو څو ورځې دې و ماشومانو داسې محسوسوله، لکه خوب چې وينې، د ښار پوخ کور، د برق رڼا چې د شپې او ورځې بېخي فرق نه وو. مياشت تېره شوه.

يو سهار شاه جي دوکان ته تلو، د دوی پر کور ورغلو، له حال احوال کولو پس يې له بختيالی پوښتنه وکړه “د څه ضرورت خو نشته؟”

بختيالی چې د جامو له مينځلورا ولاړه شوې وه، خپل غړلی لستونی يې خوراو “نه نه شاه صاحب، د هيڅ ضرورت نشته، که چيري د يو شي ضرورت پېښ شو، ضرور به درته وایم، پر دې که صلاح راکړې چې ځاځان پر يو کار ولگوو؟”

شاه جي چې لاس پر دېوال کښېښوو “ا خو ډېره ښه خبره ده، تاله ځاځانه پوښتنه کړې ده، دی کوم کار کولای شي يا يې کوم کار خوښ دی؟”

بختيالی جي هفتي وارهه وه "هسي بي پر يو کار ولگوه، پنه مزدوري کي کله دا وو جي دا کوم داننه کوم".
 شاه جي جي خپلي چشمي پنه سپين دسمال (جي يوه شنه ليکه هم پکنبي تيره شوې وه) پاکولي "نه نه داسي نه ده، خبرزه به سوچ پروکرم".

پنه دي بله ورخ شاه جي ورغلي، يو هلک بل ور سره وو، خاхан بي ور سره کرو "له دي هلکه سره لار شه، خو ورخي پنه بنسار کي تيره کره، هلکان به وويني، خوڪ خه کار کوي، خوڪ خه کار، جي کوم کار دي خوڻن شو، وماته به ووايي، هغه کار به که خبر وو، پنه صلاح شروع کرو".

خاخان لارو، خو ورخي بي له هلکانو سره تيري کرې، چا گنجي، چا صدری، چا د پلاستيک لو تي، چا نسوار خرخول، چا کاغذونه ٽولول، چا خه او چا خه خرخول، پنه خو ورخي پس شاه جي له خاخانه پوڻسته وکره "کوم کار دي خوڻن شو؟".

خاخان جي خپله خرچنه گوته پنه غابسو کنبه کنبهله "زما د پالش کار خوڻن دي".

شاه جي يوه دوکان ته بوتلو، يو وروکي صندوق، برش او پالش سور او هم بي تور ورته رانيول.

خاخان جي له هغه دوکانه ووتو بيا بي ناره کره "پالش، پالش".
 د پالش کار بي شروع هم پنه دي کرو جي ده ته دا نارې ڊپر خوند ورکاو، پالش، بوت پالش، يوسري خپلي خپلي ورکري "دارا پالش کره".

ده چي خپلي ور واخيستي، تر ډېره په سوچ كې ورته ورك وو. هغه پر يږغ كړو "هله ماشومه، زما كار دي، ټوله ورځ خوبه پردې ځای نه يم ناست".

ده د پالش ډبي خلاص كړو، پالش وركول يې شروع كړو. هغه پر يږغ كړو "هلکه يوار خو يې په اوبو صفا كړه".
 خاڅان چې د هغه سړي په خوا وركول "ټولې پريولم؟".
 هغه چې د ده وركړې چپل په پښه كړو، وركول شو "نه نه، ستا اوله ورځ ده كه څنگه؟".

خاڅان چې په لاس كې يې د هغه سړي خپلي وه "هو".
 هغه زړه سواند سړي خپلي په خپله ورسره پالش كړې.
 بس كار يې له هم دې ځايه زده شوو، ورځ يې تر ماښامه په ښار كې تېره كړه، ماښام چې كورته ورغلی، شپېته روپۍ مزدووري يې كړې وه.

دا ډول سهار تلو، ماښام راتلو، روپۍ يې راوړلې، كله لږ كله ډېرې، يوه ورځ چې په ښار كې روان وو، نارې يې وهلې "پالش، بوټ پالش".

يو سړي ورناره كړه، دی ورغلی، هغه خپل بوتونه ورووكنسو "دا پالش كړه، ښه پالش وركړه، هسې يې په رنگه رنگه وه".
 چې په دوكان كې يې پمبه او جوړې بستري خرڅولې.
 دوه مزدوران يې دوكان تر مخ، پر پاخه سړك ناست وو، په بستره كې يې پمبه اچولې وه، په لرگو يې پكښې ټكوله.

دوکاندار له ده پوښتنه وکړه "ماشومه! داسې کور به نه وي در
 معلوم چې سپين سرې لري، زموږ کار ډېر دی، بستري به په
 مزدوري ورکوو، په کور کې به يې جوړوي."
 خاخان "هو يوه را معلومه ده، خو زه به حال وکړم."
 پوټونه پالش شو، خپلې پنځه روپۍ يې را واخيستې، روان
 شو، دوکاندار بيا له شايع شو "ماشومه! که يې چيري
 ماشين نه درلودی، مشين به هم موږ ورکړو."
 ماښام چې کورته راغلی، مور ته يې دوکاندار کيسه وکړه
 ،مور يې ډېره خوشاله شوه
 له ډېرې خوشالۍ يې سر، سرتور کړی "شکر دی خدايه، زما خو
 دا خيال وو چې يې مېړه او بې خپلو د ژوند شپې او ورځي نه
 تېرېږي.

زويه دا خو ډېر ښه کار دی.

زه به کاره په کور کې ناسته يم، دا کار ځينې راوړه، ښه دی،
 يوه ماو د زرینې وخت پر تېروي، بل به مزدوري را کوي."
 خاخان سهار دوکاندار ته ورغلی، يو مشين څلور، پنځه
 بستري يې ځينې راوړلې، ټول پر روزگار شول.
 ورځ تر هغه بله ټول په ښه رنگ کېدو، هم يې روپۍ پيدا کولې،
 دا ډول خاخان خپل پالش کاوه، مور ته يې بستري راوړلې،
 روپۍ چې به دوی تر ضرورت زياتېدې، هغه يې شاه جي ته ور
 کولې.

يو ورځ خاخان د پالش صندوق په کونج کې کښېښوی "مورې!
 زه د پالش کار پرېږدم، په هټل کې کار شروع کوم."

بختیالی چي سترگي يي د پالش پٽ صندوق کي وي "زويه اد
هوٽل کار به گران وي، نه به يي شي کولاي".

خاڻان بي کمبلي پرفرش و غڻهدو،

"موري! خان به پري وگورم، که چيري گران وو، پري به يي
ردم، د پالش کار خوبيا هم شته".

بختیالی چي کمبله هواروله

"زويه! له شاه جي سره به مشوره وکړو".

خاڻان چي را پورته شو، د کمبلي پٽ لورروان وو "سمده
موري! سبابه زه شاه جي ته ورشم".

بختیالی چي د هوارې کمبلي وڅنگ ته کښېنسته "نه نه زويه،
زه به خپله ورځم".

بختیالی سهار وختي د شاه جي کور ته ورغله چي خاڻان

داسي وايي "ما پٽه يو هوٽل کي کار موندلی دی، زه پٽه هوٽل
کي کار کوم

ستاڅنگه خوبه ده؟".

شاه جي چي يوه وړو کي کتابچه يي پٽ لاس کي وه "کار دي کوي

، بي کاره دي نه کښېني، گټه دي نه راوړي، خو کار دي نه
پرېږدي".

له دي ورځي خاڻان پٽ هوٽل کي کار شروع کړو، د هوٽل کار که

څه هم گران ووييا يي غرمه او ماښام ښي غوښي هم ورکولې.

پٽ اوله ورځ چي د هوٽل مالک لمانځه ته لاړ، دی پر چوله ولاړ

وو چي چاڼسکه به پخه شوه، تويده، ده به له وار خطايي د خپا

سر، سپنکی خولی له سره را واخیسته. چائینکه به یی پئه
ونیوله، له چولې به یی را ویسته.

ډېره موده یی پئه هوتل کې کار وکړو، د هوتل مالک ډېر ځینې
خوشاله وو.

یوه ورځ خاخان نذراغلی، له هغې ورځې ورک هم شو، د هوتل
مالک به تل دا فکر کاوؤ چې "داڅه شو؟ حساب یی هم پاته
دی، نښې دی وړی".

کله چې د بختیالی دویم زوی محیب الله د اووه کلونو شو، شاه جي په سکول کې داخل کړی. یوڅه وخت یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو، اوس نو هغه وخت نه وو چې محیب یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو.

یوه ورځ خاخان له وروره سره په دې وختي ووتو، چې په سکول کې یې څو کاله وشو، یوڅه زده کوي هم، که هسې ورځي وخت تېروي.

له استاده به یې پوښتنه وکړې بیا به خپل هوټل ته لاړ شې. له مور سره په کور کې زرینه او تر ټولو وړوکی ورور چې اوس د پنځو کلونو وو، حبیب الله پاته شو. د بسترو دوکاندار خپل موټر راوستو، د دوی له کوره یې جوړې بستري وړلې، د موټر دتلو په وخت کې، حبیب له شاپه موټر ټال شو.

موټر چې د دوی له کوڅې بله کوڅه ته گرځېدو، حبیب له موټره ټوپ کړو، سر یې پر پاڅه سرک ولگېدو چې بېخي یې اندازه ویني یې له مات تندي څخه تلې چې اکثره خلکو ویل "یورگ یې پرې شوی دی".

د کوڅې په سر کې، د دوی همسایه هندو دوکاندار، په بل موټر کې واچاوو، هسپتال ته یې یو وړی.

خپل زوی يې بختيالی ته ولېږلو چې هسپتال ته دې راشي.
هغه د موټر والا دوکاندار چې (د دوی له کوره يې بستري
اخستي وې) څه تللی وو، له شایو سکوتر والا ورغلو "په
موټر دې له شایو ماشوم ټال وو، ولېدو".

هغه هم خپل موټر بېرته راغبرگ کړو، هسپتال ته ورغلی.
چې دی ورسېدو، رام داس خپله وينه په لېبارټري کې بدله
کړې وه، په بدل کې يې د ماشوم له وينې سره سمه وينه راوړې
ود

په دې وخت کې ترسيم مسيح هم راغلی چې هم د دوی
همسايه وو، هم يې په دې هسپتال کې د صفای ډيوټي کوله.
چې هغه وينه پر ختمېدو شوه، ډاکټر نارې کړې "يو ګوډی
وينه نوره هم پکار ده".

ترسيم چې د ډاکټر له را وتوسره سم ولاړ شو "رام داسه!
د دې ګروپ د وينې يو سړی وماته معلوم دی، زه يې
راولم".

رام داس ناست وو، د ولاړېدو هڅه يې کوله "ترسيمه!
ستای وينه به بدله کړو، دی نه وي هغه سړی رانه شي".

ترسيم روان وو، مخ يې پر شارا وړاوو "دستي يې راولم".

رام داس: "درسره رابنه شي، يابه پرځای نه وي".

ترسيم: "نه نه څنگه به نه راځي".

يو ګری وروسته ترسيم خپل ورور جهدي راوست، له هغه يې
وينه وکښه، چې و ماشوم ته دويم ګوډی وينه ور جاري کړل
شود.

شاه جي، بختیالی، اوڀا خان هم راورسپدو چي کله به بي
 وروکي زوی زگهروی شروع ڪرو، دا به بي اختياره ورو لاره
 شوه "جار، قربان مور د جار شه، مور دي صدقه شه، چي د
 خدای در باندي لور پري، مور خه کولای شي، جار خدای پاک
 دي دا خوب در خخه واخلی، جار خوب دي پر کانو او بوتو شه
 ، خپلي لاري دي دوا شه."

له هره اه سره بي دا ويل، ورته ولاړه به وود

د ماشوم دوې شپي، دوې ورخي په هسپتال ڪي وشوي.
 د ڪوخي نر او بنخي راتلو سني، نه شيعه، نه عيساي او نه
 هندو پاته شو.

تول به په ورخ ڪي يوار راتلو، په هغه ساعت خا خان لا هم نه
 وو.

د حبيب حالت بنه نه وو، گري په گري بي رنگ تغير خورلو.
 بختیالی، توله شپه په ناستي ورته تيره ڪرله.

سهار له لمانځه وروسته چي بختیالی د زوی کتو له راغله
 چي گوري بي، حبيب هيخ حرکت نه کوي. نارې بي ڪري "هله
 ډاکټر صاحب! هله دا حبيب ولي نه بسوري؟"

نرسي په منډه ډاکټر راوستو، ډاکټر له کتو وروسته، نرسه
 ته په هغه ژبه يو خه وويل، چي دانه به پوهېده.

ډاکټر روان شو، نرسي بي د پزي او خولي خخه پائپونه کنبلو،
 دا بي سر ته ولاړه وه، پر سر بي لاس ور بيني وو، له سترگو
 بي او بنکي خخېدلې، شا و خوا بي ونورو ناروغانو ته کتل
 او د زړه له زوره بي ژړل.

حبیب وفات شو، د کوشې ټول خلگ ورغلو چې کله له هسپتاله کورته راغلو، خپل وړوکی زوی یې د کوشې خلگو یو وړی، خاورو ته یې وسپارلی.

له هغه وروسته به بختیالی او خاخان دې ته حبران وو چې داخلگ خو نه زموږ د ژبي دي، نه د مذهب بیا ولي نه خان سپموي نه مال؟

خو، خو واره هغه دوکاندار، له خو کسانوسره (چې د دې زوی یې په موټر وژلی شوی وو) د دوی کور ته ورغلی "ماپه بخنې، له ما خطا وشوه، اوس تاسو پور راباندي ږدی، زه به یې درکوم".

بختیالی تر دې خبره نه شوه تېره چې "وروره ستا له ماسره څه دښمني وه، داپېښه وه وشوه، ما بخنلی یې، له ما خلاص یې، هم په دې دنیا هم په هغه" دوکاندار خاخان ته په دسمال کې غوټه روپۍ ورکړې.

بختیالی چې ولېدې "داڅه دي؟".

دوکاندار "یو خوروپی".

"بختیالی ولورل (قسم یې وخوړ) که زه ستایوه روپۍ واخلم: دوکاندار چې راووتو، شاه جی ته یې روپۍ ورکړې "دایه یو ډول په واخله، داڅه ډول بنځه ده، ماپه خدای که داسې غیرتمنه بنځه تر اوسه لیدلې ده".

روپۍ یې د شاه جی په لاس ورکړې، دوی روان شو. د فاتحې یو خو ورځي وروسته، غرمه وه، مور یې د دوکاندار له پاته بسترو، یوه نیالی په برامده کې هواره کړې وه، گنډله یې.

لہ شاد حبیب ریغ شو "مورې اوہ مورې ا"
دې تر شا وکتل ، چارپہرہ تور دہوالونہ یې تر نظر ویستو ،
حبیب نہ وو۔

لہ خان سرہ یې پټ سوکھ ، افسو سناکھ اواز کا کړې ویلې	پر دنیا نازک لہ کمه
سې جنازہ بل زبان وړي	مور بې څنگه هېرہ وي
د دوری نشتہ دروازې	شک بټ کارم نہ راڅي
اوس د هندوان قریبان دي	داد ده د خپل خپلوي
د مرگ تاریخ لیکم گرانو	ستاد زړه پردہوالسو
تاکې مه ستاله غمو زړه	چاتہ نہ دی وربنکاره
خاندې خلگ گرانہ گایرې	زما پټ غم نہ راگدېرې
ستا پردوری کانی پراته	خله خوري مه سړي زړه
صبر د راکې الهي	ستا لمبې مه زړه سوخي
پرتا درب وکي سایه	لمرد سوخي مخکھ سره

مور بې پر خپل وړوکی، وفات شوي زوی، جوړې کړې

کا کړې ویلې

محبیب پټه دروازه کې ودرېدو، د مور پټه ژرغوني ریغ کي بې
کا کړې غاړي اورېدلې، چې پټه دروازه کې پټه درېدوستری
شو، دننه ورغلی

مور چې دی ولیدو، ستن بې پټه نیالي کې جگه کړه، ولاړه
شوه، اوبه او دودۍ بې ورته راوړد

خاخان پر پولی سر برمنخلی "مورې انن می یو کار پیدا کړی
دی، که ستا خوښه وي" -

بختیالی چې سترگې یې د ده په خوا ورو وړولې "زویه څنگه
کار؟" -

خاخان چې خپله سپینکی خولی پر سر کوله "مورې! د
سنه ما په مخ کې یو کبابی دی، دسیخانو کباب او شربت
خرخوي -

دی به ناست وي، زه به چې فلم شروع وي، کباب او شربت دننه
وروړم، پر خلگو به یې خرخوم" -

بختیالی چې د ده له لاسه برمنخ رانیوله "زویه داسنهما یې
بیاڅه بلاده؟" -

خاخان پر مخ غور لاس تېراوو "مورې! تا تر اوسه د سنه ما نوم
نه دی اورېدلی؟" -

بختیالی د ولاړېدو په وخت "نه زویه نن یې دا دی ستا په خوله
کې اورم" -

خاخان واره، واره له خان سره خندل "مورې سنه ما داسې ځای
دی چې په سونو خلگ ورته راځي، ناست وي، تنده واره یې کوي
، کله د بنخور حسونه (رقصونه) کله جنگونه پکې کېږي" -

بختیالی چې په گونجې تندي، تونده لهجه ورته وویل "نه نه
زویه، داسې ځای ته به نه ورځې چې جنگونه پکې کېږي، که

مې جنگونه پټه در کولای، له خپله کلي به پټه شپه نه راتلم، گوره گوره چې ورنه شې-

خاخان شونډان پټه غابسو کې نیولی وو چې وړه خدا بې بنکاره نه شي "مورې پټه ماڅه کوي، زه خپل شربت او کباب پکي خرخوم، دوی دې خپل اتنونه او جنگونه سره کوي"-

بختیالی چې د ږمنځي غابسونه پټه یوه واره خلي پاکول "نه نه زویه د بل گولۍ یابۀ لرگی درباندي ولگېږي"-

خاخان کټ کټ وخنډل "مورې دا حقیقت نه دی، دا د برق پټه زریعه پر دېوال عکسونه بنکاره کوي، دا نور خلگ ورته ناست وي، ننداره بې کوي، تا تر اوسه اورېدلي دي چې د جنگ خلگ ننداره کوي یا شربت و کباب پکي خرخوي، پټه جنگ کې خو خلگ گواښ کوي"-

بختیالی چې د حېرانتیا پټه حالت کې، د ږمنځي پر غابونو خپله گوته تېروله "زه هم حېرانه شوم چې دا اوس څنگه خلگ دي چې د جنگ ننداره کوي، زما لېونی بیا د گواښ پر ځای شربت و کباب پکي خرخوي-

سمه ده زویه، د شاه جي هم دغه صلاح ده، چې د ده کوم کار خوښ وو، هغه دې کوي"-

دا خو هسي عذروو، حقیقت خودا وو، چې وده ته د عکسونو جوړولو کار ډېر خوند ورکاوو-

ورغلی له هغه مصور سره یې کار شروع کړو، چا چې به د نوي راغلي فلم د مشهور تیاډ پارہ، غټ غټ عکسونه جوړول او پټه چوکونو به یې خړول-

له هغه سره یې ډېر پټه مینه او خلوص دا کار کاوؤ- بېخي ډېره موده یې د استاد جوړ کړي عکسونه رنګول او وړل پټه چوکونو به یې خړول-

استاد یې پټه بدل کې یو د غرمي ډوډی، هر ماڅیګر د جیب خرڅه ورکوله-

د هغه روپی- خرڅولې نټه، جمع کولې یې، کاغذونه او قلمان یې پټه اخیستل-

مانښام چې به کور ته ورغلی، دی وو او عکسونه جوړول به وو- د مور به یې هر سهار دعوه وه "توله شپه پر بتانو تېره کړې، اوس خونته د دین شوې، نټه د دنیا، نټه لمونځ کوي، نټه اودس، نټه دې پټه دې دومره وخت کې دوې روپی کور ته راوړې-

دا ډول پټه دعوه او شنه زړه درست کال تېر شو، نټه یې د مور خوله سره ورتله، نټه ده دا کار پرېښوی-

یو ورځ یې مور مخه وکړه، شاه جی ته ورغله، توله کیسه یې ورته وکړه-

شاه جی پټه سپینکوټي د شمال سترګې پاکولې، مخ یې ور واړاوه

"بختیالی! اوله ورځ مي درته وویل، هلک و خپل مخ ته پرېږده، کار مه پټه لره، ستاڅه خیال دی، خاڅان به تاوانونه

درته راوڙي، نه بي راوڙي، بي غمه شه، خانان زه ډبر بنه پيڙم

بختيالی چي شاه جي دسمال نغبنستی، دي بي ولاس ته کتل
اوس خو درست کال وشو، نه بي يوه روپي کورته راوڙه او نه
بي غوږ له گوته وروږي ده، د الله اکبر د پاره-

شاه جي چي خپل نغبنستی دسمال جيب ته کاوؤ "بختيالی دا
لمونځ چي نه کوي، په دي ملامت دي، دابه ورته ووايم لمونځ
به کوي، پر کار نه شم ورته وئيلای، کار چي دده خونه ده هغه
کار دي کوي، چي روپي پکي تاوانه وي، که هغه کوي چي
روپي پکي گتې-

له کوره سم سره را ووتو، چي راغلو خاхан ويده وو، مور له
خوبه را پورته کړو-

اته بجي کېدونکي وې، چي دا ورځ د جولای د مياشتي
دويستمه وه-

چي ده مخ و مينځلی، مور بي چای راوړلې، شاه جي او خاхан
چای څښلې، شاه جي خاхан ته خبره ورياده کړه "خاخانه دا مور
در څخه گيله منه ده، ته ولي لمونځ نه کوي، تر غرمي ويده بي

خاхан چي سر کښته ځړولی وو، را پورته بي کړو، د شاه جي
په لور بي ور کتل "له دي واره مي ته او مورکي وبخښی بل
واره داسي نه کوم-

شاه جي ولاړ شو "زه خم، خو ته به قول راسره کوي"

خاخان چہی شاہ جہی ولاہ وو، پتہ ناستہی ہہی د شاہ جہی ومخ تہ
کتل "ہو قول دی"۔

پتہ دہی ورخ چہی ورغلی، استاد تہ ہہی وویل "د دہی اوس راغلی
فلم تول عکسونہ زہ جوروم، تہ ہسی راتہ گورہ"۔

جامی ہہی بدلی کپہی او رنگونہ ہہی راواخیستو، د عکسونو پتہ
جورولو ہہی شروع وکرہ، استاد ناست وو، ورتہ کتل ہہی چہی
کوم خای ہہی ناخونہ شو، دتہ ہہی اشارہ وکرہ، یابہ ہہی پتہ
خپلہ قلم ورواخیستو۔

دادول عکسونہ تول مکمل شوو، چہی کلہ وارد لیکلو شو، نو
استاد قلم پتہ لاس ورکرو۔

دہہ دہر پتہ معصومانہ انداز قلم او رنگ پتہ لاس کپہی
راواخیستو۔

خاخان "استاد محترم! زہ پتہ خدای کہ خپل نوم بنہ وٹیلای
شم"۔

استاد چہی پر چوکی ناست وو، د دہہ پر مخ ہہی د رنگونو تکی
لیدو۔

دہہ پتہ رنگہدلو لاسونو کپہی رنگ او قلم نیولی، وارہ وارہ ہہی
خندل۔

خاخان "استاد محترم! تہ ہہی پر کاغذ ولیکہ، زہ ہہی ہفہ دول
درتہ لیکم" استاد یو گپہی پتہ سوچ کپہی ناست وو، پتہ دوارو
لاسونو کپہی ہہی کاغذ ور غرا وو بیایہی ہفہ کاغذ سرہ خور کپہی
یو ختہ ہہی پر ولیکل، ودہ تہ ہہی ورکرو۔

دهُ د استاد محترم ليکلي دومره بناهسته وليکل، چې اوستاد محترم بي پۀ چوکي کي گوتۀ پۀ غابن ورته ناست وو، چې کله کار خلاص شو.

استاد پونستنه ځيني وکره تۀ چې پۀ الف، بي نۀ پوهېږي بيادي داليکل څۀ ډول زده کړو؟

خاځان چې درنگ د ډيي سر بنداوۀ "استاد محترم! د ازماله ډېره وخته شوق وو، هر ځای چې به ما بناهسته ليکلي وليدو، تر هغه به ما ليکل، نۀ مي پرېنښودل چې هغه لفظونه به مي هغه ډول ليکلي نۀ وو.

دا ليکل خو مي له ډېره وخته زده وو، د عکسونو شوق هغه ورځ را پورته شو چې پر چوکونو مي غټ غټ لگېدلي عکسونه وليدل.

بېخي ډېر وگرځېدم هغه سړي نۀ را معلوميدو چې جوړوي بي شوک؟

يو ورځ خولا دا سودا هم را ولوېده چې دا د چوک يو عکس پورته کړه، کور ته يې يوسه، پردې به يې زده کړې چې پۀ کومه ورځ مي ستا دوکان وليد، زړۀ مي دومره ښۀ شو، لکه د دنيا ښۀ او ښادي چې ټولي پر ما راغلې وي.

له هغې ورځي استاد مطمئنه شو چې خاځان به پر دوکان ناست وو، دی به بېغمه گرځېدو بل يې وړوکي تنخوا هم ور ولگوله.

بېخي ډېر وخت يې له استاده سره کار وکړی ، اخير هغه ورځ هم راغله چې خاخان له استاد سره خفه شو ، سبب يې دا وو ، دی خو ورځي دوکان ته نه لارو او له استاده يې اجازه هم نه وه اخیستې ، نو استاد چې به دوکان ته راغلی دوکان به بند وو او کارونه به ټول نیمگړي پراته وو ، گراکانو به په قطار کې په یوه خوله وویل چې کار کول مو په وس نه دي پوره بیا دوکان بند کړی ، څه ته مو خلاص کړی .

خو ورځي پس چې خانان راغلی ، د ده او استاد خبره تر له واوښته ، خانان چې له دوکانه روان شو ، د خپل استاد په ضد يې خپل رنگونه او قلمونه واخیستل په شابه يې گرځول ، د دوکانونو بورډونه يې لیکل یابۀ د بسونو او لاریو په اډو کې گرځېدو ، پر بسونو او لاریو به يې لیکل کول .

په هغه ورځ يې له دې کاره هم نفرت وشو ، په کومه ورځ چې یو ډرائیوریو څه لیکلي ورکړو ، ده د لاری پر شا بڼاهسته و لیکل

دی لاده لاری شاته ولاړ وو چې یو ځوان راغلو ، چې د ده لیکلي يې ولیدو ، په کت کت يې وخنډل .

خاخان رنگونه او قلمونه په لوته کې اچول ، پوښتنه يې ځینې وکړه "ولي دې وخنډل؟"

سړي چې دواړه لاس پر یوه او بل تشي نیولي وو "ولي تا چې لیکل خندا نه درتله؟"

خاخان د اخبار پټه کاغذ له رنگه لاس پاکول "نه! زه خو هسې هغه لیکم چې څوک یې پر کاغذ را ولیکي".

سړي د خدا اوبسکې له سترگو پاکولې "دخداى بنده! دا واوړه، تاڅه لیکي دي؟

زارى مي ډيري ورته وکړې، پلار یې راضي شو مور یې کونه بنوروینه.

او دغه رنگه ما ستا نوري لیکني هم لیدلې دي چې تا ډېري نا تراشي په کي کړي دي،

ويشتلی مایې روغ به نشې، که طیبیان د مور مېړونه کړې میننه

پر یو ویگن مي ولیدل چې تالیکلي وو، کهنچ رازق ماما، او داسي نور هم، هلکه چې په پوهېږې نو بیا یې ولي لیکې؟

هغه ځوان ځیني رخصت شو، او دی ډېر خفه شو، له ځانه سره یې کست وکړو تر څو چې لیکل زده نه کړم، په والله که یو لفظ هم ولیکم،

دینک ته ټوله شپه خوب نه ورتلو، دایې غوښت چې ورشي، دوی ته د ملکداد د ناگراری خبر ور ورسوي، د خوب د تښتېدو سبب یې هم دا وو چې یوه شپه ورته درسته کال شوه، ټوله شپه یوې اوبلې خواته اوښت او را اوښت. سهار له چای څښلو سره سم، دینک له ښځې او زامنوسره دلورد کور په بهانه د خدای په امانی وکړه، روان شو. څرک ته چې ورسېدو، یوه لازي راغله ور وختو، له لازي څخه ماڅیگر بس ته وختو. ټوله شپه یې لاره ووهله، سهار نژدې وو چې بس واوښت ډېر پکې مړه او ډېر ټپیان شوو. دینک او څه نور خلگ یې د بې هوښۍ په حالت کې هسپتال ته یوړل، ډېرې شپې یې په هسپتال کې وشوې. یو سهار ترسیم مسیح صفایي کوله، په نري بانس پوري یې ترلې گدر، د شپږو کتونو په وار د کې پر فرش وهلو، له هغه سرې سره رغېدو چې د تللو د ناروغانو د کتونو سپین څادرونه یې بدلول او هم یې د دینک خبري اورېدې، یوه بل سرې ته یې ویل. که څه هم ترسیم سم په پښتو نه پوهېدو خو نمونه یې د دوی د گاونډیانو اخیستو.

ترسیم چي د دوی کټ ته ورنزدې شو چي ترلې خولۀ یې خلاصه کړه، له هغه سړي یې پوښتنه وکړه "دا چا چاڅه وایي؟".
 ناا شناسړی چي له ناروغه سپین ږیري دینک سره پر کټ ناست وو، یوه پښه یې لاندي څرېده، هم یې ښوروله، دی وایي "دلته زما خپلوان دي، زۀ پۀ هغو پسې را رهي وم، پۀ لارې دا پښه را وشوه".

ترسیم چي د سپین ږیري مخته کتل "اوس یې کور ور معلوم دی؟".
 ناا شناسړي چي هغه بله پښه هم له کټه کوزوله "نۀ دی وایي کور یې نۀ دی را معلوم، را وستي هم مادي".
 ترسیم چي د ناا شناسړي له کټه لرې شوې خپلی ورنزدې کوله "بیا یې څنگه کور نۀ دی ور معلوم؟".
 ناا شناسړي چي خپله خپلی پۀ پښه کوله

"دی وایي رامې وستو، یو سړي ته مې حواله کړو، زۀ لارم".
 ترسیم چي وار به نه وو، مخ به یې د دروازې پۀ لور واړوو، بېرته به یې مخ دۀ او سپین ږیري ته ور واړوه "څومره وخت به یې کېږي؟".

ناا شناسړي چي هم ترسیم ته کتل "دی وایي بېخي ډېر کلونه یې کېږي. هغه وخت خو یې هلکان بېخي ماشومان وو، اوس به پۀ ږیره وي".

ترسیم چي سترگې پټې او رڼې کړې، له جبهۀ یې یوه دانه سگرېټ را وکښو، بل یې کړو له یوه کښه وروسته "هغه سړی در معلوم دی، وچاته چي تا حواله کړو؟".

نااشناسپري چې سترگي يې د ده د لاس په سگرېټ کې وې* هو
 دی وايي شاه جي نومېده پر پلاني چوک يې دوکان وو*
 ترسيم د دروازي په لوري کتل "دبختيالی زامن خاхан از
 محيب".

نااشناسپري چې سترگي يې د ترسيم په خړو بوټونو کې وې دی
 وايي
 "هو".

دينک چې ترسيم ته مخ وړ واراوو* هو! تر خوله دي وگرځم
 دغه دي، ته يې پېژني؟"

ترسيم چې ناگراره غوندي وو ، نااشناسپري داسي
 محسوسوله، لکه له يو چا چې وېرېږي - مخ يې د دروازي له
 لوري سړي ته واراوو

"هو! زه يې پېژنم ، کور يې زموږ په کوڅه کې دی*
 دينک چې د مسخرو په ډول واړه واړه خنډل "کاکا به دې تر
 پيره جار شي" له ځان سره يې ښه په زوره وهم خنډل "پيره خو
 نلري، کاکا به دې تر برېټو جار شي، که دې را خبر کړو*
 نااشناسپري ته د دينک مسخري خوند ورنه کړو، په زړه کې
 يې د ترسيم مسيح پر بوټونو او خيرنو جامو او تړلي سر
 افسوس کاوؤ ، دی وايي "که دې را خبر کړو ډېر به ښه وي، زه
 به دعا درته کوم*"

ترسيم لاړو ، د بختيالی دروازه يې وټکوله ، هلکان يو هم
 کور نه وو.

بختیالی او زرينه هسپتال ته ورغلي ، له حال احواله پس چې
بختیالی د ډاکټر دروازي ته ورغله ، په دروازه کې د
ناروغانو گڼه گڼه وه ، دې په دروازه کې ولاړ سړي ته وويل له
ډاکټر صاحبۀ يوه پوښتنه کوم .

د دروازي سړي : "مورې ! ته به انتظار باسي ، تر هغه چې دا
ولاړ خلک ور شي بيا به ته ورځي" . ټولو ولاړو خلکو وويل
"يوار مورکي پرېږده چې ورشي ، موږ به بيا ور شو" .

بختیالی : "ورونو کور مو ودان"

ډاکټر : "هاڅه درياندې شوي؟"

بختیالی : "ډاکټر صاحب ! هغه زموږ سړي چې په بس کې خوب
سوی وو ، اوس شکر دی ډېر بنه دی ، که ستا اجازه وي ، موږ
به يې کورته بوزو ، کور نژدې دی ، که چېرې په تکليف شو
درته رابۀ يې ولو"

ډاکټر چې يو بل چاته نسخه ليکله ، قلم يې ودر اوو ، بختیالی
ته يې وکتل "بس هغه دوا ورکوی ، د نور څه ضرورت نشته"
بختیالی چې په راوتو وه "سمه ده دا دوا به ورته واخلو"
دينک يې کورته راوستو .

غرمه محيب راغلي چې کاکايې په سترگو شو ، سودا يې
شوه ، له مور ه يې پوښتنه وکړه "مورې ! دا څوک دی او
راغلی دی ؟"

څنگه

بختیالی : "زويه ! دا هغه دينک کاکا دی موږ چې يې دلته
راوستو" محيب له کاکاسره ډېر په مېنه روغېږ ، حال احوال
وکړو .

مانڀام چي ڇا خان راغلي د ڪاڪا سر او لاس ڪه ڇه پتي وو، هم
بي و پيڙندلي، له روغبره پس بي د ده مخ ته ڪتل ڇيني ويهي
پوئستل.

”خير ڪاڪا داڇه در شوي دي؟“

دينڪ چي دخپل يوه يوه زخم وپتي ته ڪتل ”زويه! دا خو
داسي پنه لاره بس وواوئست.“

ڇا خان چي د ڪاڪا تر ڇنگانه بالبت لاندې ڪاوو ”بسه نور ڪور
و ڪلي ٽول بنه دي، ڇنگه دي زما ڪاڪا؟“

دينڪ چي هغه بله روغه پنبه غزوله ”زويه! گزاره ڪوي،
پخوانو بنه ويلي دي ”د ظلم پاي تمام دي“ د هغه غريب خو
دريم زوي وفات شو، نبرور بي وهغه چرسڪ ته ڪنبهنوله،
اوس بي پنه ڪور ڪي تل جنگونه وي.

هغه ورڇ ورسره ڪنبهنستم، ڊهرشين زري او گورم جن وو.

داسي پنه گپه گپه ڪي بي تاسو ياد ڪراست، سريه دلته مې پنه
ڪور ڪي دا شين زرهه دي، هلته مې له هغو تليلو و بره شي، داسي
نه وي يو ورڇ راشي يو پڪي را و غزوي، تمامه شپه پنه ولاڙي
تبره ڪرم.“

ما ور غبرگه ڪره چي ”تا اول ولي سوچ نه ڪاو.“ ده پنه ڙغوني
ريغ وويل ”ما دي خدای له زويه خلاص ڪري، ما دانته دي ورته
ويلي چي ته دا سري م ڪه دا مې خود ورته ويلي وو چي
تنگوه بي، گوندي بار شي دامڇڪه راسره بدله يا راباندې
خرڇه ڪري.“

ده ظالم دا وو چي مې ڪي ڪر.“

مايې خبره پرې کره " ته خو له هغه نه و شرمېدې، پر هغه ظلم برسېره دي بل ور باندي کاوه، بنځه دې هم وهغه قاتل ته کښېنوله".

ده ويل: "سړيه له ماخو بې ورخونه يورو، ما دا هڅه ځکه وکړه چې دا بنځه ودې چرسک ته کښېنوم، گوندي دا دښمني پوري ختمه شي، هغه د خدای داسې نه وه خوښه".

ځاځان چې وکاکا ته پر غورېدلي دسترخوان د شيدو وړه ډوډۍ کښېښووه.

"ښه کاکا ته چې له دې ځايه ورغلې، دی دي وليدو، څه بې ويل؟"
دينک چې لاس بې په کاسه کې وو "زه چې کور ته ورسېدم، په کور کې خبر شوم چې بختيالی او زامن د شېې تبتيدي دي."
ده ته ورغلم له روغېره پس، بې ولمر ته پر ناست کالي بالښت ته څنگ وهلی وو، سترگې بې کښته اچولې وې.
دينک ما ورته وويل.

"هلهکه ملکداده! تا دا بنځه او ماشومان څه کول چې تنگول دي چې زه راغلی وای، په سوکه به مې در رضا کړې وه."
ملکداد چې سر راپورته کړو، سترگې بې مړې را وړولې "سړيه بنځه نه ده بلاده بلا، زه خو بې تېرېستم، دوې ورځې مهلت بې راڅخه واخيستو".

دينک زما سترگې د ده په سپېره مخ کې وې "ته دا ارام ولي ناست بې، خو يو خوا ته به پسې تلې؟"
ملکداد چې واړه وڅنډل "چيرې به لاره شي، د يوچا کلا ته به ورغلي وي، حال به بې راشي هر چا ته چې ورشي".

ستا ڇڏي خيال ڏي هغه ٻڙ ما له خبري و اوڀري "ڙه خاموشه وم.
 خاخان چي جوڙه گوله غاب ته وڀله "بيا خود ڀر ٻڙه ڏي چي پر تايي
 شڪ نه ڏي راغلي".

ڊينڪ چي داوبو گلاس بي پيٽ لاس ڪي وو "نه منيا (مرا) مورڇو هم
 داسي چل ورسره وڪرو چي ملڪداد ڇهه د ملڪداد پلار والله ڪه پڻ
 پوه شي.

هسي دا روپي داسي شي دي چي پر خره بي بار ڪڙي، خلگ
 خيرالله خان ورته وايي، گني دا د ملڪداد غوندي خلگو ٻه پڻ
 ماپسي ڪاغذونه تولول".

دسترخوان ٽول شوي وو، شني چاي راغلي ڇهه، بلڪي
 پر خلاصه ووي.

خاخان چي د شينو چاي تشه پيال به سووه "ڪاڪا بس ناوخته ڏي،
 زياته ويدي پرو، ڪه ڀر پيٽ ٽڪليف نه بي، ستا پيٽ بناهسته رنگ ڪي يو
 خود پردهسي غاري راته وڪره، والله ڪه مي له ڀر به وخته غاري
 اور ڀڏي وي".

بختيالي چي پر لمانڇه ولاڙه وه، سلام بي پيٽ وگرڇاوو، ور ٻڙ
 بي ڪڙو.

"خاخانه! شرم وڪره ڪاڪا ناروغه ڏي ته غاري پيٽ ڪوي".

ڊينڪ چي سر پر جگ بالنبت سماو، پيٽ برامده ڪي بي ڪتل، د
 دوو خونو ڇنگ پر ڇنگ، پيٽ ڇر رنگ رنگه ڀڏي دروازي او

پر یو او بل څنگ بې یوه یوه کرکی په هغه څر رنگ رنگېدلې
هم لیدې.

چې وده ته مخامخ، یوه د پخلنځي وړه دروازه هم په هغه رنگ
بنکارېده "نه نه بختیالی! هلکان نه دي ملامت، پردېسی
سوځلي دي، یو څو غاړې به ورته وکړم.
خاخانه زویه غور شه.

پردېسی څومره ازاد کړې
ما زړل چې به چای یاد کې
پردېسی د غروسرونه
پرغرو چا کړي خوبونه
پردېسی د اور له زاته
سرت مه نیم نه سوی راپاته
پردېسی ده تور دودونه
اور هندوان سوځي لیانجونه

دینک له بالبنته سرې اختیاره را پورته کړو
"وی بختیالی! اوس مې رایات شوزۀ چې راتلم، بنځې دلورد
پاره نخښه (تحفه) را کړه، یو څو د دې د لاس بنګړي بې
راکړو، ویل بې "ما به پر یاتوي" یوه گوتې، یو څه شیان بې
نور هم پکې بیسي وو، خود به په هغه بس کې پاته شوي وي."
خاخان چې یوه پښه پر بله اړولې وه، بالبنته ته پروت وو، را
پورته شو "کاکا! نخښه دي په اور پسې شي چې ته خدای
ژوندی پاته کړی بې."
کاکا انۀ دي ده خوښه، شپۀ ډېره تېره ده، چې ویده شوو.

سهار لا دوی چای څښلې، شاه جي راغلی، له حال احواله پس
بې ځاځان ته مخ ور واراوو "د شپې ناوخته کورته راغلم،
جبینې راته وویل: داسې پېښه شوې وه".

ځاځان چې د کاکا د سر او لاس پټی ته کتل "هو شاه صاحب"
توله کبسه بې ورته وکړه.

دا ډول د کوچي خلگ وو، شناخته یو یو راتلو، د ځاځان توله
ورځ پر کور تېره شوه.

له دې ورځې پس ځاځان او ورور هر سهار په خپل خپل کار
پسې تلو، تر هغې ورځې چې کاکا روغ رمت شوو.

تولې پټی بې خلاصې کړې، په دې ماخوستن بې،
وخیلو جوړو زخمونو ته کتل، ځاځان او بختیالی ته بې وویل
که ستاسو خوښه وي، زه به سبا که خیر ووکوره ته لار شم، د
دوو شپو په نیت له کوره راووتم، درسته مېاشت مې وشوه، د
هغو به په ما کښ چپ وي".

ځاځان چې هم د کاکا د جوړو زخمونو و تپو ته کتل چې سپین
نیکارېدو "هو خود کاکا کښ څه په ولاړې به گرځي، مخکه به
د ناستې ځای نه ورکوي".

شپه تېره شوه، سهار ځاځان کاکا د بس اډې ته، په
پښو سوکه، سوکه روان کړو، تر هغه کاکا په بنار کې یوې او
بلې خواته سره کتل، چې اډې ته ورسېدو.

په اډه کې بې کاکا ته د کور د پاره څه وچه مېوه او څه نور
شیان ورواخیستو، له کاکا سره بې خدای په امانې وکړو، په
بس کې بې سپور کړی.

کاکا چې کور ته ورغلی کلیوال په خبر شو، یو یو یې پوښتنې ته راتلو، چې ملکد اد هم پکښې راغلی. له روغبره، حال احواله وروسته.

ملکد اد چې د دینک په کور کې یې بالنس ته څنگ وهلی وو، په خونه کې یې شاه او خوا کتل، چې په خونه کې یې په دېوال کې ټک وهلي مېخونه لیدو.

پر هغو مېخونو څلور دانې غټ، غټ غابونه پراته وو، بلې خواته یو نغری چې ایرې یې ښې خواپاکې ختلې وې، جار له بوتو ډک وو.

د ډک جار له یوې او بلې خوا یې پر لوړه دوه صندوقان، یوه هغه کراسته، دوه بالنسته چې دوی پر ناست وو. خلاصه دروازه ته مخامخ، چې دباندې یې پرغولې یوه چرگه هم لیده "دینکه! څه شوې دخدای بنده، خو ټول کور دې په ځان جبران کړی وو".

دینک: "زه چې له کوره ووتم، څرک ته ورغلم، یوه لاری راغله، لاس مې ورکړو، لاری ته وروختم. د لاری درانیور ښه په مېنه روغبره را سره وکړو، د کلې د سپرې، سپرې حال احوال یې وکړی. زه جبران وم چې دا څوک دی چې د کلې واړه او زاړه په نامه پېژني".

اخیر مې په مړه خوله پوښتنه ځینې وکړه، ځوانه ته څوک یې او کور دې چیرې دی؟

دی یو خٔه وخت خاموشه وو بیا بی سړې غټې سترگې په قهر
را وارولې وېې خندل.

"ستاسو په کلې کې دی؟"

دینک مایې پر استهرینگ نیولولاسو ته کتل
"څنگه زموږ په کلې کې، زه دې نه پېژنم؟"

درائیور د بیا هغه ډول سړې سترگې را وارولې
"دی نه، یو وخت وو."

دینک "ما دلاری د دروازی تر خلاص شیشه نسوار تو کړو،
خوله مې په خپل څادر پاکوله" هلکه د رمضان زوی خو نه
بې؟"

د ده سترگې په ما کې وې، څرک ته بې نه کتل.
درائیور "هو دینک کاکا"

دینک ما چې د هغه بل ملگري له لاسه خوږه رانیوه "هلکه خو
ځوان شوی بې، هغه مور او نور وروڼه دې څنگه دي؟
هغه دوه به ځوانان وي"

درائیور چې سگرېټ بل کړی، تیلی بې وغورځوله "هو کاکا
هغه بل هم ځوان دی"

بیا زه په ځان نه یم پوهېدلی، یو څو ورځې پس چې پر حال
راغلم. په هسپتال کې پروت وم، ډېرې شپې مې په هسپتال
کې وشوې"

ماخوستن دسترخوان غور پدلی وو، وڊوڊی ته
 بختیالی، خاخان او محیب اوس د زینسی پء انتظار
 وو چي غابونه راوړي، د محیب تعلیم مکمل وو.
 خاخان : "وروره! موږ د خدای شکر نه شوادا کولای
 چي پء موږ کي بی هم داسي سړی پیدا کړو.
 اوس به که خیر وو، یوه بنه نوکري خان ته پیدا کوي.
 چي ته هم پء عزت یی او د خلگو خدمت هم پکي کوي.
 دروازه وټکېده، محیب ورغلی، له محیب سره سم شاه
 جي دتنه راغلی.

لاس یی و مینخل، له دوی سره پرڊوڊی کښنستو.
 دڊوڊی له خور لسو وروسته، شاه جي د خپل گونجی،
 گونجی لاس گوته پء غوږ کي ښوروله.
 "بختیالی ته به وایي شاه جي موږ پء سوالوڊوڊی ته
 نه شور اوستای، نن پء خپله راغلی، یو څه به ضرور
 وي.

څېره داسي ده لوري! زما یوه میاشت کېږي چي
 ناروغه یم، تاسو ټول خبریاست او بلکه د مرگ
 معلومه هم نه ده، چي روغ مري، که ناروغه، څېره مې

دا کوله چي ستاسوله ماسره روپي دي، دا به سبا
خا خان راولپري، زه به بي ورکرم.

بختيالي، چي وزريني ته په لاس د چاي اشاره کوله.

شاه صاحب ازموړله تاسره روپي خه غواړي، لس
پنځلس زره مو در کړي دي، دري گونده دي راکړي دي.

شاه جي چي د زريني په لاس کي پتناسه ته په هغو
سترگو کتل، چي تک سپين، گن باندي يي په

تکو سپينو چشمو کي، له لرې ښکارېدو ته ستاسوله
ماسره د پري روپي دي، يو خو چي ته راغلي روپي دي

راکړي، يو خه په هغه وخت کي د کوخي خلگوراکړي
ستاسو د پاره، شل زره ماله خانه کړي.

په بېنک کي مې کښېښودې، په گته چي د کال پرزر
يوه روپي راکوي، هم د پره گته به يي کړي وي.

اؤلس، اتلس کاله تېر شوي دي.

بل هغه دوکاندار چي تاسو روپي نه اخیستي، وماته
يي راکړي، ما تاسوله رکشه په رانيوه، پاته روپي

هم رکشي مزدوري وکړه، ادا يي کړي، وتاسو ته هم ما
د خپلي رکشي گته درکوله.

دوی ټول خاموشه وو.

بختيالي د چاي پياله ور د کوله

"شاه صاحب! دا دې ښه کار نه دی کړی."

شاه جي چي په رېږدېدلي لاس پياله ور پورته کوله

"هو زه منم چي ښه کار مې نه دی کړی، ستا په هغه

سري ډيره خواښه شوه چې مارو پسي ځيني اخيستي دي.

بختيالی چې سترگې د ده په رږد بدلې لاس کې وې هو.

شاه جي چې په رږد بدلې لاس کې يې د چای نيمه پيالہ پاته وه

لورې اخه وکړو، مور بهم ستا ډول انسانان يو، زړونه مو د غوښي دي، نه ده ډبرو، مور ته او ستا ماشومان ليدل، بس نورې خبرې پرېږده، سهار خا خان را ولېږه، زه اوس لارم د خدای په امان.

يو لاس يې پر گونډه ونيوو، هغه بل پر مخک، ډېر په زحمت ولاړ شو.

محيب گوتونه ورسم کړو، تر کوره ورسره لاړ.

سهار چې خا خان تلو بختيالی سوال ورته وکړو چې رکشه کور ته مه راوله، دورې يې پر يو چا خرڅه کړه.

زما له دې رکشې کزکه کېږي چې ستاسو په لاس داسي نه وي يو څوک په ووهي.

خا خان چې تر دروازه وتو، مخ يې پر شار او اړاوو سمه ده موري.

خا خان ورغلی، شاه جي بېنک ته بېر تللی، دومره ډېرې روپي يې په لاس ورکړې چې خا خان بېخي ورته جبران وو. شاه جي ته يې د مور کيسه هم وکړه.

شاه جي د بھنڪ تر مخه له لاسه لوھدلى قلم را پورته کاوؤ "سمه ده
 خاخانه ايو ڇوڪ بھ پيدا ڪيو، رکشه بھ ڀري خرڇه ڪيو.
 تھ دا روپي ڪور ته يوسه، سهار تھ او محيب دواڙه راشي، يو
 ڪاروبار بھ پھ صلاح شروع ڪيو."

خاخان روپي راوڙي، ٽولي د سلو سلو نوٽونه وو.
 ٽوله ڪورنى وڊي دومره ڊپرو روپو ته ڄبرانه وه

سهار خاخان او محيب دواڙه ورغلو، شاه جي پر چوڪي ناست وو،
 له دخله ڇڏه يي يو سڀي ته بڻايه ورڪه "خاخانه! تھ او محيب
 راغلاست، اوس ڪه ستاسو خونبه وي. يو د ڪتابونو دوڪان بھ جوڙ
 ڪيو، د نجونو د سڪول ڇنگ ته، يو خو يي ڪار بڻه صفا دى بل بڻه
 مزدوري پڪڻي ده، تر هغو چي يو نوڪري پيدا ڪيو."
 خاخان محيب چي وڊه ته متوجه وو "سمه ده".

د ڪتابونو دوڪان يي جوڙ ڪيو، پر دوڪان دومره رش وو، چي بهنجي
 بھ يو گھنٽه دواڙه نه پھ رسيدو، روپي ورڇ تر هغه بله ڊپر ٻڌي.

يو ورڇ شاه جي راغلي چي "يوه نوڪري مھ پيدا ڪري ده، خور روپي
 غواڙي، محيب چي شاه صاحب ته د اوبو گلاس نيولي وو "ڇنگه
 نوڪري ده او روپي ڇنگه او ڇه ته غواڙي؟"

شاه جي چي د اوبو تش گلاس بھرته ور کاوؤ (ڊي ڊي اي. او)
 "محيبه! نن سبا يي روپيو ڪار هم نه ڪيري، دا لا اوس هم له موڙ سره
 بڻه ڪوي، د محمد علي (د شاه جي زوى) پھ خاطر، هغه اڻيسر د
 محمد علي ڊپر نڙڊي ملگري دى."

محيب چي گلاس پر خاي بنووي "دا خو ڊهره بڻه نوڪري ده، زما
 خونبه هم ده، د تعليم شعبه ده، زه بھ له مور سره حال و ڪرم."

ما بنام بی مور ته د نوکری کیسه وکړه
 بختیالی چې سترگې یې د خوشالی له اوبنکو ډکې شوې "زویه!
 نوکری خړد وکړه. کار به دي څه کار وي او بل که بیا کلي له
 بدلېدای شي".

محبیب: "مورې مورې کلی څه کوو؟"
 بختیالی: "زه په تاسو د دې خلگو خدمت نه کوم".

محبیب چې سترگې یې د مور په سترگو کې وې "ولي مور! دې
 خلگو له زموږ سره څومره ننه کړي دي، په کار دي مور د دې
 خلگو خدمتونه وکړو او مور خدای تر دې ځایه را ورسولو، دې
 خلگو".

بختیالی چې د پرونې په څاک خپلې ډکې سترگې پاکولې "ځکه خو
 یې خدمت نه په درکوم چې دا خلگ په انسانیت خبر دي، له انسانه
 سره مینه لري. زه په تاسو د هغو خدمت کوم چې شکلونه یې د
 انسانانو

دي او ذهنونه د حیوانانو، ځکه خوزه تاسو خپلوانو
او کلي ته بیایم.

دا پته منم چې داسې انسانان هم شته چې د بدو بدل پته
بڼه اخلي.

زویه! ته خبریږ چې کله کله زړه را ټول کړم، ووايم،
چې لاس پورته کړه، د زړه له اخلاصه د دوی د پلار
وقايل ته دعا وکړه چې سړیه دواړې دې سمې شه.

محبیب چې د مور پته خوا پته گونجې تندي وروکتل، پته
تونده لهجه یې وویل ته بته انسانه نه یې یا بته دې پته
سینه کې زړه نه وي، چې داسې کوي.

دا مې پته خپل ژوند کې اول ځل دی چې یو څوک و خپل
دوښمن ته دعا گانې کوي، ته لېونی یې، ستا دماغ
کار پرېښی دی، هغه زما پلار وژلی دی، مور یې د بل
دیار کړي یو، ورور مود بل په خاورو کې ښخ شو، پر
مخ لاگوره نور څه راسره کیږي.

بختیالی چې دده پته خوا سترگې ورواړولې، له
ژرغوني رغ سره، سره و مسېده هم.

زویه! که د دې سړي ظلم نه وای، نن بته ته داسې نه
پښېدی

ته چې له هغه ځای نه وای راوتلی، نن بته ستا هم لکه د
هغه کلې خلگ، پته ږیره کې بته دي نسوار پراته وویا بته
دي له خولې سره څادر نیولی، پښېدی بته، یا بته داسې
وي، لکه زه چې داسې مې گنلې وه، بې قریبانو ژوند

نه ڪهڙي اوبل به ڏي داسي محسوسوله لڪهزه چي يو
پنستانه مسلمانان دي.

په ڏي به نه وي خبر، چي دا هر خه اخير راخي و
انسانيت ته درهڙي، دا ٽول دهغه سڙي د ظلم برڪت
دي.

دوي ٽوله ترهغه خاموشه وو چي ويد بدل، سهار شاه
جي ته ورغلي، چي مور مڙ داسي واي.

شاه جي چي دهه په لور په جبراني سره ڪتل هو
نوڪري خود بدلهرڙي، هر وخت چي دي زرهه وغواڙي
بدلهرڙي.

شاه جي يي کاغذونه اوروڀي خپل زوي محمد علي ته
ورڪڙي، هغه ته يي وويل چي "له اوله دا ڪوشش وڪڙه،
چي ارڙه يي هغه ضلعي ته وشي، چي دوي ڪلي
پڪڻي راخي".

د محیب اخیر هم، ارډر هغې ضلعي ته وشو، پۀ کومه کې چې د
دوی کلی وو.

ماخوستن له ډوډی وروسته، بختیالی، خاخان او محیب ټول
ناست وو، محیب ډېر خوشاله وو "مورې! اوس خوبۀ که خدای
کول، پۀ خپل کلي کې سکول جوړوم، که بله هره لاره راو درېده،
پۀ خپلو رویو یې جوړوم، هم یې چلوم-
تۀ هسي دعاگانې راته کوه."

زرینې د محیب جوړې او نور د ضرورت شیان، یو یو داسې پۀ
مات زړۀ راوړلو، لکه محیب چې د کلونو پۀ مسافری ځي.

مور یې دعاگانې کولې

"زویه! خدای دي پر سر ودرېږه، نور مې څۀ وس درسېږي
،زویه! که د هغو مظلومو بنځو او ماشومانو غم نۀ وای راسره،
پۀ خدای که یا تاسو له دې کوره وتلي وای او یا ما پۀ ټول عمر د
خپلوانو او کلي نوم پۀ خولۀ اخیستی وای-

زویه! چې کلي ته ورشي، څومره کوشش به کوي، چې څوک دي
ونه پېژني، یو دینک کاکا دي پېژني، هغه خو پوه کړه."

محبیب چي د مور له سره لوېدلي پروني ته کتل چې پر اوږو يې پروت وو "سمه ده مورې! ته بې غمه شه" دوی ټول ښه په خواږه خوب ويده شوو، مور يې تر سهاره په سوچونو کې ورکه وه "داسي نه وي هلته يې څوک وپېژني، دهغې خوا به يې کړي، تر تا به يې نه راپرېږدي، نه، نه محبیب زوی خو تعليم يافته دی، په ښار کې اوسېدلی دی، چيري خطا وزي".

سهارد وخته يې مور چای راوړې، له چای څښلو وروسته يې بستره او بکس راواخيستو.

مور او زرينه هم تر دروازې ورسره راغلي، دی او خاخان په رکشه کې کښېښتو، د اډې په لور روان شو.

مور يې په دروازه کې ولاړه وه، دعاگانې يې کولې "خدايه! ته يې پر سر ودرېږې، ته يې کاميابه کړې، خدايه! ته خود زړنو مالک يې، د پتو زړونو له حاله خبر يې، ته يې کاميابه کړې، ناکامه يې بېرته کور ته مه راولې، و تاته به زاری کوم، نور خو مې يو وس هم نه ورسېږي".

په اډه کې يې محبیب په بس کې پر چوکۍ کښېناوؤ، خاخان ورته ولاړ وو.

"وروره! څومره پام به کوي، اول خو کلې له بې مقصده مه ځه، داسي نه وي دښمن دي وپېژني، وار به له مخه کړي".

محبیب چې مخ يې د خاخان په خوا وو، يو لاس يې د مخ پر چوکۍ ښی و "نه وروره بې غمه شه، که خدای کول وروږه ناکامه نه درته راځي".

پٺ سوکھ، سوکھ روان بس کي خان را کوز شو، محیب له کوره
پٺ اول سفر روان شو.

محیب له هغه، پر څنگه ناست يوه مسافره سره گپه شروع کړه: "د
کوم ځای يې، څوک يې او څه کار کوي؟"

هغه چې ځان ور وپېژندلی، سرې که يې څه هم خپل قریب نه وو،
د کلې يې وو.

پٺ خبرو، خبرز کې يې د سکول پوښتنه ځينې وکړه: "تاسو يټ
کلې کې د هلکانو يا نجونو سکول شته؟"

کليوال چې د مخ پر چوکۍ يې سرينسي وو، را پورته يې کړو "نه
نه".

محیب چې د خپل کليوال ژړو سترگو ته او نړۍ څو تاره بڼه ته
کتل "که چيري داسې سرې پيداشي، سکول در کوي بيا يې
تاسو کوئ يا يې پرېږدئ؟"

کليوال چې يې وڅېره ته کتل، په ذهن کې يې دا وو چې رنگ او
جامه يې د پښتانه نه ده، پښتو څنگه داسې صفا وايي.

يو څه وار وروسته يې داسې وويل "دا خود مشرانو کار دی".

د محیب نظر هغه ماشوم ته واوښت چې د مخ پٺ چوکۍ کې مور
را پورته کړی، څېره يې د مور تر اوږه لوړه ښکاره وه چې له
ژړاسره يې هغه دوه اوس راوتي واړه غاښونه هم ښکارېدو.

"خیر ستانوم او کلی، زه له خان. ره ليکم، که چيري يو موقع پٺ
لاس راغله، زه درځم، سکول که مونه کاوه، ښه د کور توده وډی
خوبه په راو خورې".

کلیوال چي دا وخت د دواړو سترگي په یو بل کې وې "خدای دي راوله" هغه بنسارگوټی را ورسېدو، په کوم کې چې دده ارډر شوی وو.

شپه یې په هوټل کې وکړه، سهار دوتر ته ورغلی، خپل دوتر یې سمبال کړو.

دوې میاشتي یې بنه ډیوتی ورکړه، اوس یې کور ته د تلو اراده کړې وه چې خپل افسر ته ورغلی درخصتی دپاره. هغه چې یې درخواست وکوت.

افیسر چې قلم یې لوړ دده پر درخواست کښېښوی "محبیه! که ناراضه کېږې نه، یو څو ورځي پاته شه، یو څو تجرباتي سکولونه راغلي دي، دا به په علاقه کې خلاص کړو بیا به لاړ شې".

محبیه چې سترگي یې په خپل درخواست کې وې "سمه ده سرا! یو سکول خو وماته معلوم دی، هغه ورځ چې زه راتلم یو سړي دا ایډرس را کړی، زموږ سکول ضرورت دی".

افیسر چې کاغذ ور پورته کاؤ، په چوکۍ کې یې ځان ایله کړو. "محبیه! دا خود نجونو سکولونه دي. دلته خلگ د هلکانو سکولونه، نه پرېږدي، ته د نجونو سکول پکې خلاصه وې".

محبیه چې د افسر د دوتر هر څه تر نظر یستلی وو، د دروازي کړپ شو، دده دروازي په لور وکتل، بېرته یې مخ را وړاوو. "سر! زه داسې خلگو په مزاج ډېر ښه پوهېږم، زه به یې ډېر په

اساني سره راضي کړم. خو یوه خبره ده، ما چې څه ډول چلاوو، ستا به

اعتراض نه وي او انشاء الله له ما پۀ يوه اوونى كې سكول
خلاص و غواړه:

افيسر چې پۀ زړۀ كې ډېر خوشاله شو، مخ يې نيم اړولى وو، پۀ
كړو سترگو يې وركتل "بښينه استاده له كومه كوي؟

محيب چې بېرته خپل درخواست پۀ لاس كې را اخيستو
صاحبه! تۀ يې غمه شه:

افيسر ډېر خوشاله شو چې دا د كار سړى پۀ لاس راغلو چې پۀ
لسو سكولونو كې يو خلاص كړي هم د زوى زېرى دى.

محيب پۀ سهار د دوتر موټر روان كړو، له ډرائيور سره
كښېنستو، پۀ پوښتنه، پوښتنه خپل كلې ته ورسېدو.

منو(محمد نور) يې پيدا كړو، هغه كور ته بوتلو او بۀ، چاى يې
ورته راوړې.

د كلې خلك يې را وغوښتو، ټول راغلو، د لرگيو پۀ ساله
(جونگره) كې كالى هوار وو، چارپېره بالښتونه پراته وو، ټول

و محيب ته حېران او عاجزه غوندي ناست وو.

محيب ولاړ شو.

بسم الله الرحمن الرحيم

"قدر منو! مولوي صاحب او ټولو مشرانو ستاسو پۀ اجازه،

غواړم يو خو خبرې وكړم، تاسو بۀ ضرور دا محسوسه وئ چې

دا سړى بۀ د خۀ د پاره راغلى وي.

قدر منو! زۀ دلته د خپلو گټو د پاره نه يم راغلى، زۀ دلته د دې

پاره راغلى يم. غواړم چې و تاسو ته گټه در ورسوم، له چا؟ هغه

هم له حكومته.

حکومت هم پر کور ناستو ته روپی نه ورکوي، داسې هم نه ده، چې زموږ په بیت المال کې حق نشته. شته که چیري خپل حق، له بیت المالہ راباسې، نو یو ذریعہ به ورته جوړوي.

که چیري ته ذریعہ نه کړې ورته جوړه، نو پر بیت المال داسې خلگ نه دي ناست چې راشي ستاسو حقوق کور ته درته راوړي. زه چې دلته راغلی يم، ځان ستاسو خیر خوا گنم، دا یو ذریعہ مي په لاس کې ده، لکه د نجونو سکولونه. زه غواړم چې په دې ذریعہ و تاسو ته خپل حقوق در ورسېږي.

ملکداد چې د نسوارو د ډبې په هنداره کې خپل مخ ته کتو، سر یې را پورته کړو.

"سړیه! پر کومه لاره چې راغلی یې، پر هغه بېرته لار شه، موږ تعليم نه کوو."

مولوي صاحب: "موږ دي پر پيري شک لرو، ته مريدان نيسي. موږ په هلکانو تعليم نه کوو، ته یې په نجونو کوې."

محيب چې د صدري له جبهه د شمال را کښو "مولوي صاحب! دا مقصد مې نه دی چې تاسو په نجونو تعليم وکړی.

مقصد مې دا دی چې عزيزان مې ياست، دا ښه مې درسي، يواځي يو ځای محکمه ورکړی، نوم به یې د سکول وي، تنخوا به در راځي، نيمه به ته اخلې، نيمه به ملک صاحب.

يو ښه بيلنگ به در جوړ کړم، په هغه کې به څوک واړه وي نور افيسران راځي نه، که چیري راتلو هم زه به ورسره يم.

مولوي صاحب ملکداد ته مخ ورواړاو.

"خبره بی دہرہ بی خایہ نندہ، خوار زموږ د پاره وای، د حکومت روپی دی پر موږ بی لور پږي".

محیب له مخ خولې پاکې کږې وې، بېرته یې د شمال جیب ته کږو.

"هو مولوي صاحب! خبره ده هم داسې، اوس خوسکول کچه دی، تنخوا یې دوه زره ده چې کله پوخ شولس، پنځلس زره به یې تنخوا وي".

مولوي صاحب پټه خلگو کې شاوخوا کتل.

"څنگه ملکداده! دلېوه له خولې بنسگری هم نښه دی".
محیب چې له جیبه کاغذونه را وکښو.

"مولوي صاحب! ډېر خوشاله شوم چې ستا غوندي عالم سره مې ولیدل.

مولوي صاحب! دوه کاره لاپاته دي، یو به پردې کاغذ ستا دستخط او بل د دې ناستو خلگو گوتې چې له تنه څخه ستاسو تنخوا شروع شي او بل یو داسې ځای را وټاکي چې زه بیلډنگ پر جوړ کړم یا یو ورځ افسر راسره وي وریې ولم".

دوی پر هغه کاغذه گوتې لگولې، پر ځای سره رغېدو، اخیر یې پر دې فیصله کړه.

ملکداده چې "د هغه ورک شوو ځای ورنښکاره کړی، که چیري حکومت دعوه کوله هم پټه دوی به یې وي".

محیب چې د مولوي صاحب له لاسه کاغذونه ورنیوو "سمه ده، هرځای چې وي، وماته یې رانښکاره کړی" دوی یې رخصت کړو.

منو، محيب هغه نر ٻڌلي ڪور ته بوتلو، ڊڪوم ڪور نقشه ڇڻي پي
مور ورته جوڙه يا ويله وه يادده په ياد وه.

محيب ڊ هغي خوني پٽه دروازه ڪڍي و درٻڙو ڇڻي دروازه پي نه
وه. خود به يو وخت ڪليوالو ڪنسلڀ وه، له دننه پي شميره مرغي
پر راووتڻي، پٽه خونه ڪڍي پي لاندي باندڻي وڪتل، ڊ خوني ڇت
سوري سوري وو ڇڻي اڪثره لرگي پي مات وو، پاته لرگي پي
مرغيو خاشي ڪري وو.

ڊ مرغيو ڊ ڇيچيانوشور وو، پاته مرغي هم يوه، يوه تر
سوري، سوري ڇت وو ڇڻي ڇاڻي پٽه ڇاڻي دٻوال هم ڊ ناوي
اوبو سره ڇاڪ ڪري وو.

ڇاڻي پٽه ڇاڻي ببخي رنا تر نسا ڪار ٻڌه، و دته هغه ڊ ويرڻي شپي ور
پٽه ياد شوڻي.

ڪه ڇه هم ڊي ڊپر ماشوم وو ڇڻي ڊوي به ڪله مور له ويرڻي ڊ خوني
پٽه يوه ڪونج ڪڍي ويده ڪرو، ڪله پٽه بل ڪونج ڪڍي.
هغه شپه ور پٽه ياد شوه ڇڻي ڊوي ته مور پر خولئ لاس ورنيلي
وو، پٽ، پٽ، پٽ پي له دٻواله سره، ڊ سپوڊمي پٽه رنا ڪڍي روان
ڪري وو.

پي اختياره پي پٽه سترگو ڪڍي اونسڪي راوگر ڇهڊي، ويڻي ڙڙل.
منو ڇڻي ڊ ڊه سترگو ته ڪتل

”صاحبه اخير ڊي پر ڇه ڊي وڙڙل؟“

محيب ڇڻي له اونسڪو پي ڊڪي سترگي ورواڙولي
”پر ڊي ورن ڪور ڇڻي زموڙ پٽستانه پٽه ڇنگه ڇايونو ڪي
اوسيري.“

له منو سره یې خدای په امانی وکړو، خپل دو تر ته لاری.
سهار یې خپل افسر ته، د خلگو د مطمئینه کېدو کیسه وکړه،
استاده پیدا کول لاپاته وو، افسر ډېر خوشاله شو.

محبیب ته یې پر درخواست څه لیکل
"محبیبه! ته اوس خپل کور ته لاړ شه چې راغلي د نورو
سکولانو غم به بیا خورو".

محبیب له افسر سره خدای په امانی وکړه، د کور په لور روان
شو، کور ته ناوخته ورسېدو.

له ناوخته ډوډی خوړلو وروسته، پر بستره وغځېدو، سر یې پر
بالنټ یښی وو، مور او خور یې و سرته ناستې وې، ده د دوو
تېرو شوو میاشتو حال ورکاوه.

بختیالی: "ښه! زویه کلې ته هم ورغلي".

محبیب چې په خندا یې وویل "هو مورې".

بختیالی: چې د دښمن دښمني یې هېره شوه.

"ښه زویه! زموږ خونو ته ورغلي؟"

دی پر بستر اوښت "هو مورې! سبا یې که خیر وو عکسونه صفا
کوم بیابانه یې وگورې، اوس به مورې ویده شوو، زه ډېر سترې
یم، سبا به که خیر وو خبرې کوو".

سهار پر چای یې خاخان ته د کلې او سکول ټوله کیسه وکړه.
خاخان چې د ده له خوبه پر سېدلو سترگو ته کتل "وروره! دا خو
دی ډېر ښه کړي دي، اوس به ښځینه استاده چیري غواړو؟"

محبیب چې سترگې یې په زړینه کې وې.

"للا! دا د بابو اقبال لور سبق ویلی دی، دا به نو کړي نه کوي؟"

خاخان چي هم سترگي د زريني د لاس پټ تېلو او ږمنځ کي وې
چي دته يې راوړو "حال به يې وکړو". بابو اقبال ته ورغلو، دروازه
يې وټکوله، هغه راغلی، پټه دروازه کي ولاړ وو.
خاخان پټه کوڅه کي يوې او بلې خواته کتل، ټوله کيسه يې ورته
وکړه.

چي دی بېرته پر شا غبرگېدو "سمه ده، زه به له لور سره صلاح
وکړم".
د دۀ شا ورته وه.

د خاخان له شاوړسې ږغ شو.
"ها بابو صاحب! دا يوه خبره مي هېره شوه، محيب ويل چي تر
هغه د دۀ و لور ته، روپۍ پر کور ورکوم، ترڅو چي موږ هلته پټه
کډه خوو.

کله چي موږ پټه کډه خوو، تۀ خو هم اوس پېنښن يې، تۀ به هم په
کډه راسره لاړ شي.
که تۀ چيري نۀ تلې، ستا لور به راسره لاړه شي، زموږ پټه کور کي
به او سپري".

بابو سهار د خپلې لور کاغذونه ورته راوړو.
تر هغه محيب د بابو اقبال د لور تنخوا، کور ته وراوړله.
د ملکداد او مولوي صاحب روپۍ يې، له خپلې تنخوا وړکولې.

که خه هم شکیله له وپوکوالې د ده ی کور ته تله راتله
چې کله محیب نوکري ورلره پیدا کړه، هغه وخت یې بېخي تگ، را
تگ نور هم زیات شو.

هر وخت به یې له زرینې سره، د کور په کار کې مرسته کوله.
د بختیالی شکیله ډېره خوښه وه.

خاخان د کړکۍ وڅنگ ته کټ یېښی وو، د رنگونو واړه، واړه
ډیپان په کړکۍ کې پراته، په هر رنگ د خپل ډیپي سر لړلی وو.
تر کړکۍ سره هوا راتله، وڅنگ ته د کړکۍ پرده یې پورته، پورته
کوله.

د خاخان خپل انځور کړی تصویر په لاس کې وو، چې مور یې
راغله، د کټ پرزی کښېښته، تصویر ته یې کتل.
بختیالی "زویه! دا تصویران خلگ ښه نه یاده وي."
خاخان تصویر مور ته ونيوو "مورې! دا یوه فلمي اداکاره ده."
بختیالی دده د لاسه تصویر ورنیوو.

زویه! تر دې تصویره مې یوڅېره راپه یاد شوه چې له ډېره وخته مې
په زړه کې ده، نن به ورته وایې، نن به ورته وایې.
خاخان "څنگه خبره؟"

بختیالی "زویه! زه چې د شکیلې تورې غټې س"رگې، سره گڼ
وېښتان، د سپین مخ پراخه گردۍ کاسه، او ښائسته مرمړین
غابونه وویښم، زړه مې وغواړي چې بابو اقبال ته ووايه، دا لور را

کره، زما و زوی محیب ته . بیا بېرته پنبېمانه شم. له ځانه سره
ووايم.

يو خود خاخان واده نشته بل که څه هم دوی پښتانه دي. لهجه يې
له موربه جدا ده، دود او دستور يې له موربه جدا دی.

دا وخت يې مور داسې محسوسه کره چې يو چا غور نيولی دی،
زما خبرې اوري.

شاته يې وکتل چې شکیله و زرینه يې وليدې، شک يې په يقين
بدل شو، خبره يې واپوله.

"خاخانه زويه! د محیب په مسافري کې ډېر وخت وشو چې حال
احوال يې نه دی راغلی، تايې يو باسخواست (درک) کړی وای، چې
روغ جوړ دی؟"

چې د دوی خبره ختمیده، د محیب توخی شو دتنه راغلی.

خاخان او مور ورولاړ شو، په غېږ يې روغې ورسره وکړو.

مور يې نارې کړې "زرينې لورې! اوبه راوړه". زرينې چې اوبه
راوړې، محیب يې وليدو "عمر دي ډېر دی، هم دا اوس مې يادولې

راغلي، محیبه وروړه!

غېږ يې پر وگرځوله، زرینه چې د مورکی نن خويمه ده چې په خوله
کې وې، هم دا اوس، اوس يې ياد کړې.

زرینه چې چای راوړلو ته ولاړه شوه، شکیله ته يې د محیب د راتلو
ووويل.

شکيلې چې د چای چائينکه پر بنوه "زرينې! نن يوه د زړه خبره په
خوله درته وکړم، بده خوبه يې نه گنې".

زرینې چې پیالی په پتنوس کې شوې "نه نه شکیلې خود یې وکړه،
ولي به یې بده گنم".

شکيله چې سترگې یې د زرینې په لاس او پتناسه کې وې "له ډېره
وخته مې زړه دا غواړي چې له محیب سره کښېنم، یو څو خبرې
ورسره وکړم".

زرینې چې له اوږه چائینکه را کوزوله "دا خو اسانه ده، اوس چې زه
ورغلم، د را ناره به کړم چې شکیلې دلته راشه، ته هلته یوازې څه
کوې، ته چې راشې، بس روغېر به ورسره وکړې".

زرینې چې پتنوس را واخیست، دا هم ورسره ولاړه شوه "سمه ده،
زرینې چې جای ور وړې، پیالی یې ډکې کړې بیا یې ناره کړه
"شکیلې! دلته راشه، ته هلته یوازې څه کوې".

شکيله چې په دروازه کې ولاړه وه، سوکه، سوکه راغله، د زرینې
له څنگه کښېنسته.

محیب چې سترگې ورواړولې "شکیلې! څنگه یې؟"

شکیلې چې سر کښته ځړولی وو، غټې تورې سترگې یې مړې وړ
واړولې "زه ښه یم محیب صاحب، ته څنگه یې؟"

محیب چې د مور له لاسه د اوبو گلاس نیوو "زه هم ښه یم، ستاسو
په کور کې څه حال دی، مور او اقبال صاحب هم ښه دي؟"

شکیلې چې د زرینې د پروني سپنسي، په دوو گوتو سره پېچل،
سترگې یې مړې وړولې.

"هو ټول ښه دي".

محیب چې د جای اخري پیاله کښېنوه، ولاړ شو، د جرابي یې
کښلې.

”للا! زہ یواری خم، یو خہ کار می دی، بہر تہ ژر راحم.“
شکیلہ تردہ لہ مخہ ووتہ.

محبیب چہ لہ کورہ ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو چہ شکیلہ بی
ولیدہ پہ خپلہ دروازہ کپ ولاڑہ وہ، لہ هغہ خوا چہ محیب بہر تہ
کور تہ را رھی وو، شکیلہ لا پہ دروازہ کپ ولاڑہ وہ، محیب تہ بی
کتل.

محبیب شکی شو چہ ددوی تر کور را تہر شو، شاتہ بی وکتل،
شکیلی لا پہ دہ پسی کتل،
د محیب تبیت سرہ گد وڈ شو.

تولہ شپہ بی پر دہ سوچ کاوؤ چہ ”د دہ نجلی، خہ مقصد دی، پہ
دروازہ کپ ولاڑہ وی؟“

خیر سہار کہ ولاڑہ وہ پونستہ بے خینی کوی، سہار چہ محیب را
ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو، ددوی تر کورہ بی و دروازہ تہ کتل،
شکیلہ نہ وہ بنکارہ.

لہ خان سرہ بی وویل، ”بہ بی ویلی دی چہ پہ خان کپ وینی، هغه
پہ جہان کپ وینی“ پہ دہ سوچ کپ ددوی تر کور تہر شوی وو چہ
شاتہ بی وکتل، شکیلہ ولاڑہ وہ، بہر تہ را غیرگ شو،
شکیلی چہ دی ولیدو، دروازہ بی بندہ کرہ، ماخوستن بی یوہ او
بلہ خواتہ وکتل چہ شوک نہ وو، زرینہ تہ بی وویل ”سبا شکیلہ را
وغواپہ، زما پہ کار دہ“

زرینہ وارہ وخن دل ”سمہ دہ ورورہ!“
پہ دا بلہ غرمہ چہ محیب لہ بنارہ راغلی، شکیلہ راغلی وہ،
پہ گونجی تندي او برگو سترگو بی شکیلہ تہ کتل.

تہ شرم نہ لری چی پٺہ دروازہ کھی ولاړه بیټه.
شکیلہ چی له خولې سره بیټه د پرونی خاک نیولی وو، واره واره بیټه
خندل صاحبہ! د دې کوڅې ټولې بنڅې پٺہ دروازہ کھی دربرې، یوه
زۀ خونہ یم.

محبیب چی سر کنبسته څرولی وو، را پورته بیټه کړو، پټه قهر بیټه ور
وکتل "منم چی دربرې، خو ته باید داسی ونکړې.

زۀ چی کور ته راځم، تا پټہ دروازہ کھی نټه ووینم، که مې ولیدې بیا به
دی وخیر ته سترگې وخبړي."

شکیلہ چی مخ بیټه د زرینې پټه خوا وو "سمه ده صاحبہ! چی تہ
راتلې بیا وما ته حال راکوه."

محبیب چی په خونہ دننه کېدو "هوزۀ ستاد پلار مزدور یم."

شکیلہ ولاړه شوه، کټ، کټ و بیټه خندل، د دې پټه لهجه بیټه وویل.
"یوه به کوی."

دۀ چی پټه خونہ کھی خپلی کنبلی، سترگې بیټه هغه بالنست کھی وې
چی دېوال ته پروت وو، له هغه ځایه بیټه وویل "زرینې! دا شکیلہ
پوه کړه، زۀ دا نمک حرامی نټه کوم، که یوچا ولیدو څۀ به وای. تہ
خبره بیټه چی زۀ د دې کوڅې، د هر سړي، قدر کوم، خدای تر دې
ځایه را ورسولم، د دې کوڅې خلکو، نن زۀ داسی نمک حرامی
څنگه وکړم؟"

زرینې چی کړکی سره پوري وهله "سمه ده وروره! زۀ به بیټه پر ه
کړم."

پټه دې بله ورځ اقبال بابو راغلی، پټه خونہ کھی پر کټ داسی ناست
وو چی دواړه پنی بیټه لاندي څرېدې، بختیالی ته بیټه وویل "د

شکيلي غوڻستنه ده چي زه محيب سره واده ڪول غوارم، ته خبره بي
زما دغه يوه لور ده او اختيار مهي هم ور ڪري دي چي دي گوته
پر ڪنهنسوه، بس مور بي وهغه ته ور ڪوو، هم موخوبن دي.

بختيالي چي پر ڪٿي بالنست ورتي ردلي "سمه ده وروره، مور به
صلاح سره وڪرو، صلاح نو بل له چا سره ڪوو، يو شاه جي دي له
هغه سره به ووينو." ماننام چي خاхан او محيب راغلو، بختيالي د
اقبال بابو ڪيسه ورتي وڪره.

د محيب د بنينبي له ابو ڊڪ گلاس پئ لاس ڪي وو. پئ ابو ڪي
بي ڪتل چي ويبي خندل "موري! زه به شرم نه لرم، چي لالا به بي واده
ناست وي، زه به واده ڪوم."

خاخان چي د ده وٽڪو سپينو، ورو غاڻونو ته ڪتل "نه وروره! دي
ته به نه گورو چي ستا واده شته او زما واده نشته.

دي ته به گورو چي زمور گته پئ خه ڪي ده، دا بنخه چي مور
غوڻستاي، پئ سوالو مو نه شوه پيدا ڪولاي، نن سري ڪور ته درته
راغلي دي، پئ سوالونو بي درڪوي.

يو خوته او دا پئ خبره سره پوهيري بل به دي هغه د سڪول ڪار پئ
چور شي.

زه خو هسي هم د بنار بنخه نه ڪوم، پئ ما مه پر بشانه ڪپره.
زه چي بيا ڪلي ته لارشم، پئ هغه خپلو اونپينو او شپنو ڪي به يوه
پيدا ڪرم.

محيب ڪه هر خومره خان دلبي دورې ڪرو، خو بختيالي او خاخان تر
خپله خبر نه تهرېدو.

خو ورڃي ڀس اقبال بابو بيا راغلي، يو ڀنڊو ڪتاب ٻي هم پڻ لاس
کي وو۔

له خپلي سره پر کالي کڻهنستو.

”بختيالی! ڇنگه شو خوري صلاح مو وکڙه!“

بختيالی ”هو وروره! ماڻام چي ڇا خان راشي، زه او ڇا خان به کور
ته در شو.“

اقبال چي د ولاڀدو هڃه ڪوله ”خوبه مه ڊه، زه به انتظار ڪوم. ڀنه

ڊي سره و به ڀڃڀڙو، تاسو به هم يو ڇوڪ لري، زه به ٻي هم لرم.“

بختيالی چي دلته يوار يبياد سو چونو له دنيا را ووته. داسي ٻي

محسوسه ڪڙه. لکه له خوبه چي را وينه شي، له خان سره ٻي دا

ڃاڙه وکڙه۔

خپل د و خورم خپل له ڇه ڊي

خپل د نورو ڀه نامه ڊي

ماڻام چي ڇا خان راغلي. بختيالی او ڇا خان د اقبال بابو کور ته

ورغلو. ورڃ او وخت ٻي سره وٽا ڪلو۔

دغه رنگه د بختيالی ڀه ڙوند ڪي. د ڀنڊي اوله ورڃ راغله. چي دا

له خوشالي ڀه ڊي نه پوههده. چي زه ڇه وکڙم ڇه نه!۔

محیب پڻه خپل دوتر کي ناست وو چې خپل افيسر
وغوښتو، ورغلی.

"محیبه! ستا د سکول خو دوه کاله پوره شو، اوس بهې د
پخېدو ارډر شوی دی. پر لس تاریخه سیکریټري راځي،
گوري بهې."

ته هغه استاده ته حال ورکړه چې پڻه هغه ورځ حاضره وي او
يا بهې ماشومان صفا وي.

محیب وويل "سمه ده سر! بهې غمه شه" راووتو.
يو ليک بهې وليکلو. د خپل نائب قاصد پڻه لاس بهې ورکړو،
چې دا زموږ تر کوره ورسوه. اقبال صاحب ته بهې دوی پڻه
خپله رسوي.

دی پڻه خپله سهار له ډرائیوره سره پڻه موټر کې سپور شو.
کله ته ورغلی.

د کله خلگ بهې پوه کړو چې "زه پر لس تاریخه افيسر
راولم. تاسو دا ورته وواياست. چې دا ځای را پوخ کړه."
نور ما او کار سره پرېږدی.

ملکداد چې سترگې بهې دده پڻه څه ه کې وې. د يو شناخته
گمان بهې پر کېدو.

"صاحبه! که بهې چيري ماشومان طلب کړو؟"

محیب چي سترگي بي د سکول د سرای په نږېدلي، کنډو،
کنډو دېوال کې وي "هغه زه پوه شوم او کار."
په هغه ورځ دينک کاکا هم په خلگو کې موجوده وو، دی بي
ويېژندلی.

محیب مخ وړ واراوو "کاکا ته هم د دې کلي بي؟"
دينک چي په برېتو کې بي خندل "هو، ولي؟"
محیب د سترگو له اشارې سره سم.
"بل وخت هم زه راغلی يم، ته مې نه بي ليدلی."
دينک: "هو زمانن اوله ده چي درته راغلی يم."
محیب: کاکا "بيا خونو ملامت بي."
دينک: "هو ملامت يم."

محیب چي مخ د ملکداد په لور وړ واراوو "چي ملامت بي
بيا پر لس تاريخه د شلو کسانو ډوډی وکړه."
دينک چي ده ور څېرمه لاس ونيوو، په وره خندا کې بي
وويل.

"عجبه ده، ډوډی په ما کوي، روپی، مولوي صاحب او
ملکداد ته ورکوي؟"

محیب چي بي لاس په لاس کې ټينگ کړو "کاکا عجبه خبره
کوي، مشرد ميريانو هم وي."
دينک چي بي لاس له لاسه کښو "سمه ده تر يوه سېرلي به
تېر شم."

محیب کاکا کور دي ودان.

یوہ، یوہ تہ بیہ د رخصت لاس پٺ لاس کٺی ور کاوو، چٺی
محبیب رخصت شوو.

دینک کور تہ راغلی.

"بٺخی! عجبہ بٺہ درتہ وکرم، شاوخوا بیہ وکتل څوک نٺوو،
تہ خبرہ بیہ د سکول افسر څوک دی؟"

بٺخہ چٺی لہ گوڊی بیہ اوبٺہ را اخیستی تہ سپرہ زٺہ څٺہ پٺہ
خبرہ یم."

دینک چٺی بیہ اوبٺہ لہ لاسہ وراخیستی "افسر محیب
نومیڙی، د بختیالی زوی دی."

بٺخہ چٺی د دٺہ د لاس لوبنی تہ انتظار وہ "دا څٺہ وای، د
ملکداد پر کور خو خاوری نٺو راپری؟"

دینک چٺی بٺر تہ لوبنی ور کاوو.

"بٺخی! پٺہ نیت بٺہ بیہ خدای خبر وی، اوس خو پر لس
تاریخہ راخی، د شلو کسانو ڊوڊی بٺہ ورتہ کوو."

بٺخہ چٺی روانہ وہ، نوک بیہ و نیوو "خود بیہ ورتہ کوو،
ڊوڊی د دٺہ تر سر جارده.

سپرہ اتہ بیہ بٺہ پٺرٺی، د بختیالی زوی دی کہ بٺی؟"

دینک چٺی د دٺی و لاس تہ کتل، پٺہ لوبنی کٺی پاتہ اوبٺہ بیہ

تویولپ "نٺہ زٺہ بیہ بٺہ پٺرٺم، د بختیالی زوی دی، بٺی بیہ

نٺہ دی، محیب نومیڙی."

پر نٺہ تاریخہ شکیلہ او اقبال صاحب را ورسپدو.

محبیب چٺی د سرای پٺہ دروازہ کٺی ودریدو.

"اقبال صاحب ازه که خیر وو، سهار وختی له ماشومانوسره
راخم بیابنه سکول ته که خیر وو خو".

اقبال صاحب چې دننه په دروازه کې ولاړ و "دلې پاته شه،
شکیله خو څه ناولده نه ده".

محیب چې ده تلو هڅه یې کوله.

"نه نه زه یو ځای میلمه یم".

سهار وختی محیب راغلی، خو ورې نجونه او ماشومان یې
په موټر کې کښېنولي وو، دوی یې هم را واخیستو، د
سکول په لور روان شو.

چې کلې ته ورسېدو، د دینک کاکا کور ته ورغلو، هغه یې
بنه خدمت وکړو.

دا یوه حرکت د دینک خوند نه ور کاوؤ، چې وده به یې
وکتل، په برېتو کې به یې وخنډل.

اخیر یې دینک کاکا ته هغه بسکت ور کول، چې له ځانه
سره یې راوړي وو، د افسر د پاره. هغه یې ور کول پوه یې
کړو.

افیسر ډېر ناوخته شو چې دوی ډوډۍ وخوره. اوس یې د
روانېدو تیاري کوله. د هلکانو نارې شوې "هغه دی بل
موټر راغلی، هغه دی بل موټر راغلی" چې موټر رارسېدو،
دوی د سکول له مخه سره ټول ولاړ وو.

یو درخواست یې د ملکداد په لاس ور کړی و. او بل د
شکیلې.

موټر ودرېدی هغه افسر و. راکښته شو.

محبیب چې ور مخته شو.

صاحبہ! ډېر ناوخته شوې، بېخي ډېر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړې، موږ هم در روانېدو.

افيسر چې گهړې ته وکتل.

"اوف! دا خو درې بجې دي، په تاسو خو مې ډېره شپيانه وکړه".

محبیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چې بل کړې سگرېټ يې په خوله کې وو، اور لگیت

يې د پتلانۀ جېب ته کړې، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلي در خواستونه ور کړو.

له هغې خوا چې راغلو، افيسر په ولاړې له موټره سره، يو

پياله چای وڅښلې، روان شو.

محبیب راغلو د ډينک کاکا په کور کې يې، ښې په تسلي

چای وڅښلې.

بيا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان په موټر کې

واخيستل، او خپلو خپلو کورنو ته يو وړول،

دی په خپل دفتر ځينې کوز شو. په هغه شپه، شپه يې

ډرائيور له اقبال صاحب او شکیلي سره ولېږلې، کور ته يې

ورسولو.

محیب پٽ ڪلڀي ڪي ڊسڪول پٽ بهانه سراي شروع ڪري.
 ڪه ڪه هم سراي ڪچه وو، خو نقشه يي داسي وه چي ڪليوال ٽول
 ورته حيران وو.
 اوس به محیب يوه نه بله ورخ ضرور ڪلڀي ته تلو، يو ورخ خپل
 افيسر ور وغونبت.
 "محیبه! ستا هغه ڪلڀي ته بهخي تله را تله ڊپر شول، له هغي
 استاد ي سره خودي خيره نه شوه اوڙده؟"
 محیب چي ڊڏه ومخته پر چوڪي ناست وو، واره يي وخنڊل
 "سر! هم داسي يي وگنه."
 افيسر چي پر کاغذ يو ڪه ليڪل.
 "محیبه! خيال ڪوه داسي نه وي پښتون وطن دي"
 محیب چي نظريي ڊ افيسر پٽ نري گوتو ڪي وو "نه نه صاحبه!
 داسي نه ده، هغه استاده ماغونبتي ده، ڪه مڀ ڪه هم را واده ڪري
 نه ده، سر! زه به نن ٽوله ڪيسه صفا، صفا درته وڪرم چي زه ڊا
 سڪول ڪه ڊول ڇلوم او ڪه مقصد مڀ دي؟"
 افيسر ته يي ٽوله ڪيسه وڪرڊ
 افيسر چي قلم يي پر کاغذ برسره پر پښودي، پٽ چوڪي ڪي
 وغجهڊو "نه نه بس."
 محیبه! له ننه پس ته له دي ڪلڀي بند يي، ستا پر ڪاي به زه ڊا
 ڊيوتي ڪوم".

محیب چي سر کڻسته څرولي وو، خپل شونډ يې په غاښو کې نيولی وو، له ځانه ورک غوندي ښکاريډو، بېرته يې سر را پورته کړو.

"نه سر! وتاته زحمت نه در کوم، زه ور سره پوهېږم."

افيسر چي په چوکۍ کې راجگ شو، خپل قلم يې بېرته ور واخيستو.

"نه نه سر خلاص کړه، که چيري نه مني، نو ورځم هغو خلکو ته دا کيسه صفا، صفا کوم."

محیب چي سترگي يې بېرته له افسره را واپولې.

"نه نه سر! که مې مور خبره شوه، بې وعدې به سره شي، دامې د مور ارمان دی."

افيسر چي خپل ليکل شروع کړو.

"بس ته سبا کور ته لاړ شه د کور کارونه او خپل واده به وکړې، زه پوه شوم او هغه کار."

محیب چي ولاړېدو.

"سر! څنگه چې ستاسو خوښه وي."

له افسر يې رخصت واخيستو، ښار ته را ووتو، په بس کې سپور شو.

کور ته چې ورغلی، بېخي ناوخته وو.

د ډوډۍ دسترخوان غوړېدلی وو، کهول ټول پر ډوډۍ ناست وو

ده هم لاس و مينځل، ځاځان خندل.

"هلکه محیبه! شکيله درغلي وه، خو يو څو شېې به دي په کولې،

تا بېرته په هغه ورځ را ولېږله."

دی خاموشه ناست وو.

د بختیالی چې جوړه گوله په لاس کې وه. خولې ته یې وپلله. لاس یې تم کړو.

"محیبه زویه! څنگه دي کړو سکول؟"

محیبه چې د مور په لاس کې گولې ته کتل "مورې! ما خود سکول په بهانه په کلې کې سرای شروع کړو."

بختیالی چې گوله یې په خوله کې وه.

"زویه! دا کار به دي بې صلاح نه شروع کاوؤ."

محیبه چې له ډوډۍ سوځلي ځایونه بېلول "مورې! ما شروع کړی."

بختیالی چې بله گوله تر مخ پر اته غاب ته وروړه.

"زویه! مزدورانو ته دي څوک پرېښودل؟"

محیبه چې ډوډۍ بس کړې وه.

"مورې! خپل افسر."

نورو ډوډۍ خوړه. ده ټوله کیسه ورته وکړه.

بختیالی چې سترگې یې په غابونو کې وې. زرینې سره یو ځای کول.

"زویه! ښه شو چې راغلې. موږ هم پرېشانه وو چې دا هلک اوس څه شو چې نه راځي."

اقبال صاحب دا څویم وار دی چې راځي وايي "زه تیار یم. زغ ستاسو له خوا دی" موږ وتاته کتل. د واده تاریخ موندی معلوم

کړی.

محیبه چې دسترخوان ټول شو. ځاځان ته ورو ولاړ شو

محیب: "لالا! استری مہ شی".

له هغه وروسته یې له مور او زرينې سره روغېر وکړو.

بختیالی: "خاخانه زویه! اوس له محیبه سره د اقبال صاحب پر خبره وروغېره".

محیب چې بیرته کښېنستو.

"مورې! دا خوستا او دلالا کار دی، ورځ به مو ورسره ټاکله".

بختیالی چې سترگې یې په زرينه کې وې، سره نغښتي دسترخوان یې په لاس کې نیولی وو، د خبرې د ختمیدو په انتظار کې وه.

"زویه! کار خود زما او دلالادی، مور دا هڅه په دې وکړه چې داسې نه وي، دده ضروري کارونه وي، مور دلته د واده تاریخ معلوم کړو".

ماښام اقبال صاحب خبر شوی وو چې محیب راغلی دی، په سهار

یې مخه ور وکړه، کور ته ورغلی.

بختیالی سر مینځلی وو، تر مخ یې هینداره، تېل او ږمنځ پراته

وو چې دی یې نوک نیولی ولیدو، ژر، ژر یې پرونی پر سر کړو

"راځه راځه خدای دې راوله".

اقبال صاحب چې خپلی کښلې.

"بختیالی! خاخان او محیب چېرې دي؟"

بختیالی چې هینداره، ږمنځ او تېل سره ټولول

ته کښېنه، رابۀ شی".

خاخان هم له خونې راووتو، دروغېر پر وخت چې دده ولاړېدو

هڅه کوله، خاخان ورته کښېنستو.

له روغبره وروسته، خاخان هم بل بالنبت ته څنگ ووهلو.
اقبال صاحب چې د خاخان په خوا کتل د کار خبرې به کوو، زه
روان یم، یو ځای ډېر ضروري کار لرم.

وروره! ته به وایې د دې سړي اوس څه تازیله ده چې هره ورځ
راځي او هله، هله یې جوړه کړې ده.

وروره! د نجلی شیان نیم دباندي په برامده کې پراته دي، نیم په
خونه کې، ته خبر یې، زموږ ډېر وړوکی سړای دی، دوې خونې
پکښې دي،

په یوه کې د نجلی شیان پراته دي، په هغه بله کې موږ گزاره
کوو.

خاخان چای اچولې، سترگې یې په پیاله کې وې.

"په کومه ورځ چې ته تیار یې، موږ تیار یو."

ده پیاله وځان ته نژدې کوله چې په ژرغونې انداز یې وویل "را
روان اتوار".

خاخان چې پر خپله بیره لاس تېراوو.

"سمه ده، ته به هم خپل پاته کارونه وکړې، موږ هم".

اقبال صاحب چې د پیالې له تشېدو سره سم ولاړ شو د خدای په
امان.

خاخان چې هم ورسره ولاړ شو.

"په مخه دي ښه".

بختیالی چې د خاخان له څنگه سره ناسته وه زوی دي ومړه

اولاده چې اقبال صاحب نن لا ژرغونې وو.

او بالاخیر ہفہ اتوار ہم راغلی چہ اقبال صاحب او بنخی ژرل،
خاخان او بختیالی لاسونہ سرہ کړي وو، یوہم لہ خوشالی پټہ
خپلو جامو کې نټہ خاییدلو، د کوخې بنخی یې لہ کورہ وتې او پټہ
کور ننوتې۔

مانبام د کوخې د ټولو خلگو ډوډی د دوی پټہ کور کې وه۔

د وادهٔ دوې میاشتنې پس، محیب خپلې ډیوتې ته لاړ. دورې یې له خپل افسر سره ولیدل، خپل حال یې ورکړو. "سراته اوس خپل حال راکړه، څنگه یې زما له قریبانو سره، په ژبه پوهېږې او کار پرڅه حال دی، تر کومه ځایه رسېدلې دی؟"

افیسر چې په برتونو کې خنډل، دده پر مخ یې دوو، وړو تازه تپونو ته کتل.

"محیبه! کار ډېر ښه روان دی، قریبان دي هم نور ښه دي، یو په دینک مي سر نه خلاصیږي چي څنگه سپری دی؟، خیر زیاته کار سر ته رسېدلې دی، یوه میاشت که یې لا وغوښته. دا یوه سپری څه ستړی کړی يم، لکه هغه نجار ډېرې روپۍ یې پاته دي، له ماسره وې نه چې ورکولې مې.

زما کوربه و تاته نه وي معلوم، شپېته تنه دي، د مزدوری یې یوزه یم.

زموږ کورونه خو ښه در معلوم دي چې گتې یې یو، ختې یې سل.

محیب چې جیب ته لاس کړو، درو پو بنچې یې راکښې "سراغم یې مه کوه. روپۍ مې راوړې دي، هم ستا کار په کېږي هم زما."

محیب چي له چوکی ورولاړ شو، صاحب ته یې روپی ور کولې.

"د سرای کار خو که خیر وو، زیاته پای ته رسېدلې دی. هغه د سکول بیلډنگ څنگه شو؟"

افیسر روپی گڼلې.

"محیبه! هغه کار تېکدار اخیستی دی، تېکدار مې پوه کړی دی، تر هغه به کار نه شروع کوي چې ته پۀ کډه نه یې ورغلی؟"

محیب چې افسر ته ورکړې هغه بقیه روپی یې و جیب ته کولې.

"سر! بیا خودي ډېر بنه کړي دي؟"

افیسر چې نائب قاصد ته حکم وکړو، هغه رجسټر را واخه. "محیبه! پۀ دې کې خپله حاضري ولگوه او ورشه خپله تنخوا واخه، کور ته لاړ شه، زۀ پوه شوم او دوتر، هغه کار وماته دا خو ورځي د کلې ماحول څۀ بنه نه بنکاري، دینک سپک، سپک کېږي داسې نه وي، کلیوال ټول پۀ دې خبر کړي او هغه ستاسو تر راتلوله مخه، یو چل جوړ نه کړي."

نن څویم تاریخ دی؟"

محیب چې خپله حاضري یې لگوله "افیسر! نن دریم دی."

افیسر چې بېرته د دۀ له لاسه قلم نیوو.

"محیبه! را روان یوه تاریخ ته به که خیر وو، کار مکمل وي.

که څۀ پاته وو بیا به یې وکړو.

ته به پر یوه تاریخ کډه راوولې، زۀ به دورې درته ولاړ یم."

محبیب چې ور مخته شو.

صاحبہ! ډېر ناوخته شوې، بېخي ډېر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړې، موږ هم در روانېدو.

افيسر چې گهړې ته وکتل.

اوف! دا خو درې بجې دي، په تاسو خو مې ډېره شپيانه وکړه.

محبیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چې بل کړې سگرېټ يې په خوله کې وو، اور لگیت يې د پتلانۀ جېب ته کړې، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلي در خواستونه ور کړو.

له هغې خوا چې راغلو، افيسر په ولاړې له موټره سره، يو پيال له چای وڅښلې، روان شو.

محبیب راغلو د ډینک کاکا په کور کې يې، ښې په تسلي چای وڅښلې.

بيا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان په موټر کې واخيستل، او خپلو خپلو کورنو ته يو وړول،

دی په خپل دفتر ځينې کوز شو. په هغه شپه، شپه يې ډرائيور له اقبال صاحب او شکیلي سره ولېږلې، کور ته يې

ورسولو.

محیب چي شڪيلي ته د اوبو اشاره كوله.
 "يوه بلا يې نه وهي، مستان هر خای وخت تېره ولاي شي."
 محیب د اوبو له چنبلو سره سم ولاړ شو، خپلې خونې ته لاړ.
 يوگړی وروسته شكيله هم ورغله، د پلنگ پرزي
 كښېنسته، د محیب يو لاس يې په لاس كې ټينگ ونيوو.
 "ستا څه خيال دی، شڪيلي چي دومره سپين سترگي كولاي
 شوه، اوس به له تاسره په هغه كلي كې د ژوند شپې او ورځې
 نه كړي تيري."
 په دې بل ماښام چي اقبال صاحب راغلی، محیب لاړو، شاه
 جي يې تر لاس نيولی راوستو.
 ډوډی راغله، وخورله شوه.
 له ډوډی وروسته، شني چای راغلي
 محیب، شاه جي ته د چای پيال وړپورته كوله.
 خاڅان چي خبره يې په دې ډول ياده كړه.
 "شاه صاحب! زموږ ټوله كورنۍ څه، زموږ لمسېبان او
 كړوسېبان به ستا احسان منو، موږ خدای تر دې ځايه را
 ورسولو، تارا ورسولو.
 ستا له درسه وروسته، موږ ټولو هغه سړی هېر كړه، چا چي
 و موږ ته يې پر زړونو داغونه را بيښي وو، په كوټلو زړونو مو
 د ژوند د تېرېدلو لار، تارا نيولې وه، پر هغه لاره خو موږ نه
 دی تر دې ځايه سفر را وكړو."

شاه جي، جيئنه، اقبال او د اقبال نسخہ د نسخو وموتير ته ولاړ
وو.

د خدای پټه امانی پر وخت، د درو سره کورنیو او بنسکې
خڅېدې.

شپه یې پټه لاره وو، بله، ورځ تر ما پېښینه.

چې کلي ته ور بنسکاره شو، افسر او دینک د محیب د سرای
څنگ ته ناست وو چې لاری او موتير یې پټه نظر شو.
افسر چې موتير او لاری ولیدو.

"دینک اکا! دا ده د محیب کډه هم راغله."

دینک چې د افسر پټه لور هېران، هېران کتل.
تا اول ولي نټه ویل.

افسر د ده تندی ته کتل، واره واره یې خندل "ولي؟
زه څه لېونی درته بنسکاردم؟"

دینک: صاحبه زه هم لیونی نه وم، په هر څه پوهېدم، خو په
څله مي لاس نیولي وو،

دینک نا کراره شو، په خفاسته لارو، خپله بنسڅه او ماشومان
یې خبر کړو.

له هغې خوا د ماشومانو نارې شوې.

"د بختيالی ترورۍ کډه راغله، د بختيالی ترورۍ کډه
راغله."

ماشومانو بختيالی څه پېژندله، د پلار له خولې یې
اورېدلي وو.

دوی پئے سرای کئی خپل کور سره سماوو، ما بنام تیاره
کلیوالو ډوډی ورته راوړه.

په هغو کئی یو منو اکا هم وو چې د بس د سفر خبر یې په یاده
وه.

د کورتو وړه ډوډی یې راوړه چې میان یې له اصلي غوړو
ډک وو.

دوی چې ډوډی وخوره، وروسته بیا د کور په سمېدو اخته
شو، ناوخته ویده شو.

سهار چې راووتو، په کلې کئی اوازه وه، ملکداد برابره د شپې
بار شوی دی.....

Novel

Bakhtyalai

Author :

Abdul Qadir Mujrim

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**